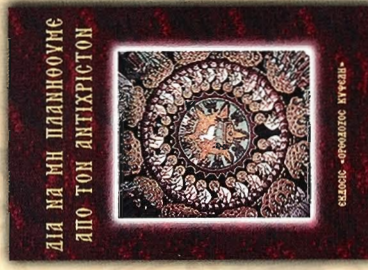
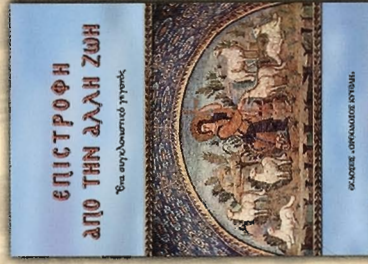
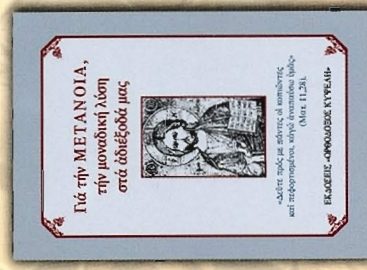
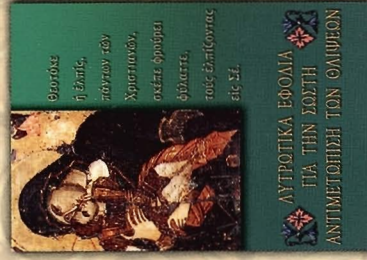
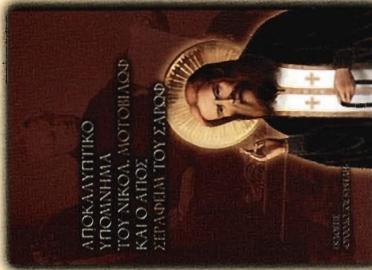
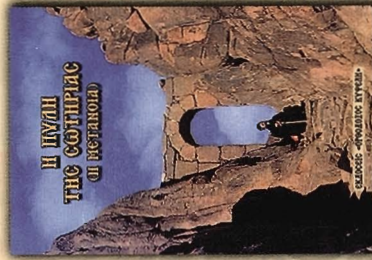

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΥΨΕΛΗΣ»

«Πέθανα και γύρισα από την άλλη ζωή»

(Ένας Άγγελος, τό 2001, ξαναγεί τον Ρώσο Άνδρέι από τό Νοβογκράντ στην κόλαση και στον παράδεισο)

‘Η μέλλουσα Κρίση. Τοιχογραφία στο Κυριακό τῆς Ἱ. Σκῆπης Καυσοκαλυβίων Ἁγίου Ὁρους

Προσφορά στον λαό του Θεοῦ από τίς ἐκδόσεις «ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΥΨΕΛΗ» ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2011

Πληροφορίες στο τηλ.: 2310 212659.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

Τό κείμενο πού κρατάτε στά χέρια σας είναι ένα άπομαγνητοφωνημένο DVD, όπου ένας Ρώσος νεαρός άνδρας, 31 ετών, διηγείται τίσ μεταθανάτιες εμπειρίες του. Η διήγησή του μεταφράζεται, συγχρόνως, στά έλληνικά. Τίς λεπτομέρειες και τά σχετικά μέ τόν πρόσκαιρο θάνατό του θά τά διαβάσετε μέσα στό κείμενο. Έδώ είναι καλό νά έχουμε υπόψη τά εξής:

1. Ότι τό έν λόγω DVD τό είδαν και κάποιοι όρθόδοξοι πατέρες και συνευδόκησαν για τήν έκδοσή του σέ γραπτό κείμενο.

2. Ότι ό Άντρέι, μεταστάς και έπανελθών στή ζωή, στή διήγησή του, σέ κάποια σημεία, σχολιάζει θεολογικά, μέσα στό γενικό πλαίσιο όμως τής όρθόδοξης περι θανάτου και κρίσεως εμπειρίας.

3. Οί εικόνες πού παρουσιάζονται για τήν κόλαση και τόν παράδεισο έχουν κάποιο όρθόδοξο πνευματικό βάθος και είναι παραστάσεις τής γήινης μας γλώσσας· είναι μιá πραγματικότητα ντυμένη μέ τίσ εικόνες τού γνωστοῦ σέ μās όρατοῦ κόσμου. Είναι δηλ. ή ανθρώπινη γλώσσα μας, πού χρησιμοποιεί τίσ παραστάσεις πού έχουμε (φωτιά, φῶς, βάσανα, οὐρλιαχτά, ποτάμια, πάγκοι, σκελετοί κ.ά.), για νά γίνει κάπως κατανοητό τό πνευματικό περιεχόμενό της. Όπως γίνεται και μέ αντίστοιχες άγιογραφίες σέ ιερούς Ναούς. Έτσι, καλούμαστε νά βροῦμε τόν όποιο καρπό κρύβεται μέσα στό συμβολικό του κέλυφος, πού είναι (ό καρπός αὐτός) ό βαθύτατος πόνος τού άμετανόητου, και ή θεϊκή εϊρήνη και χαρά τού μετανοήσαντος ανθρώπου αντίστοι-

χα, νά τόν ἐκτιμήσουμε καί νά τόν ἀξιοποιήσουμε ἀναλόγως στή ζωή μας.

Ὅσο ἀφορᾷ ἰδίαιτερα, τό ἀτελεύτητο καί τή σκληρότητα τῶν βασάνων, θά μπορούσαν νά παρατεθοῦν τά ἀκόλουθα:

α) Ὅτι τήν κόλαση τήν ἐπιλέγουμε ἑμεῖς οἱ ἴδιοι μέ τόν τρόπο τῆς ζωῆς μας. Ἐμεῖς δηλ. οἱ ἴδιοι καταδικάζουμε τόν ἑαυτό μας μέ τή χωρίς Θεοῦ ζωή μας.

β) Ὅτι οἱ ὑλικές παραστάσεις πού χρησιμοποιοῦνται εἶναι εἰκονικές καί ἀποσκοποῦν στό νά μᾶς βοηθήσουν νά συνειδητοποιήσουμε τό ἀφόρητο βάρος τῆς ἁμαρτίας μας· πόσο φοβερό δηλ. εἶναι νά ἀπορρίπτουμε τή ζεστασιά τῆς ἀγάπης καί τῆς ἀνέκφραστης στοργῆς τοῦ πάνσοφου καί πανάγαθου Θεοῦ καί νά ζοῦμε μέσα στό σκοτάδι τῶν γήινων ἡδονῶν τοῦ ὑλικοῦ πλοῦτου, τῆς γήινης εὐνοίας καί τῆς σκληρότητας ἀπέναντι στόν ἀνθρώπινο πόνο.

Μέ ἄλλα λόγια ὁ Θεός, μέ τόν γλωσσικό αὐτό τρόπο, μᾶς συγκλονίζει γιά νά «συνέλθουμε», νά πούμε μέ τήν καρδιά μας τό «Κύριε ἐλέησόν με τόν ἁμαρτωλόν» καί νά μετανοήσουμε, ἐνόσω ζοῦμε, σάν τήν πόρνη, σάν τόν ληστή, σάν τόν τελώνη, σάν τόν Ζαχαῖο, σάν τόν Ἀπόστολο Παῦλο, γιά νά μᾶς βγάλει ἀπό τή φωτιά τῆς φιλαυτίας. Τόσο ἀπλό!...

Βέβαια καί πάλι θά ἁμαρτάνουμε, ἀλλά ἔχει σημασία νά ἀγωνιζόμαστε μέ φιλότιμο καί νά μετανοοῦμε. Ὅπως εἶπε καί ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος: «Μύριες φορές ἄν ἁμαρτήσεις, μύριες φορές νά μετανοήσεις. Ὁ Θεός νά σέ βρεῖ στή μετάνοια».

Καλή ἀνάγνωση καί καλή μετάνοια σέ ὅλους μας, γιά νά μή ζήσουμε τή φωτιά τῆς ἀπουσίας τῆς παρηγοριᾶς καί τῆς ἀσύλληπτης ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Ἀπό τώρα. Χωρίς ἀνόητες ὑστεροβουλίες καί ἀναβολές. Ἀμήν.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Ἐάν οἱ ἐπιθυμίες περνοῦν σάν σκιές, ἐάν τά τάματα εἶναι κούφια λόγια, ἀξίζει νά ζοῦμε μέσα στό σκοτάδι τῆς πλάνης; Ἀξίζει νά ζεῖ κανεῖς, ὅταν ἡ ἀλήθεια εἶναι νεκρή; Ἡ αἰωνιότης εἶναι ἀναγκαία ὄχι γιά τούς μάταιους πόθους. Ἡ αἰωνιότης εἶναι ἀναγκαία γιά νά ἀναχαιτίζει τά παραπλανητικά ὄνειρα. Ὅ,τι ζεῖ ἀξιοπρεπῶς, ζεῖ χωρίς ἀμφιβολίες. Ἡ θεία δύναμη δέ γνωρίζει κανέναν περιορισμό. Συνειδητοποιώντας μέσα μας τή χάρη τοῦ Θεοῦ, γιατί νά θλιβόμαστε γιά τά παιδαριώδη ὄνειρά μας; Ἡ ζωή εἶναι ἄθλος καί ἀλήθεια ζωῶσα. Εἶναι τό φῶς τῆς ἀθανασίας στά ξεθωριασμένα μνήματα.

Τά τελευταῖα 15 χρόνια, ἐντελῶς ξαφνικά, ὁ Ρωσικός λαός βρέθηκε νά βομβαρδίζεται συνεχῶς ἀπό τά μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης γιά τό ζήτημα τῆς ὑπαρξῆς ζωῆς μετά τό θάνατο. Ἡ τηλεόραση καί ὁ τύπος ἔψαχναν νά βροῦν, γιά τό διψασμένο τους κοινό, πλήθος καταπληκτικῶν περιστατικῶν ἀναστάσεως νεκρῶν. Οἱ λεγόμενοι λάτρεις τοῦ μυστηρίου, δημοσιογράφοι καί παραγωγοί τῶν ἐκπομπῶν, οἱ ὁποῖες εἶχαν ὡς θέμα τους τή μετά θάνατον ζωή, προσπάθησαν νά δημιουργήσουν ἐντυπώσεις ἀξιοποιώντας (μέ τό δικό τους τρόπο) τίς τελευταῖες ἀνακαλύψεις τῆς ἐπιστήμης τῆς ἱατρικῆς, τῆς βιολογίας καί τῆς φυσικῆς, πού μπορούν νά ὀδηγήσουν σέ μία νέα θεώρηση αὐτοῦ τοῦ θεμάτος. Ταυτοχρόνως ὁμως προσπάθησαν νά παραπλα-

νήσουν και να αποκρύψουν τό τελικό συμπέρασμα, στό όποιο κατέληγαν οί έρευνες για καθένα απ' αυτά τά περιστατικά. Ποιός λοιπόν ήταν ό λόγος γι' αυτή τήν παράξενη στάση τών Μ.Μ.Ε.; Απλούστατα. Στόχος τους ήταν να αποπροσανατολίσουν τους ανθρώπους από τή διδαχή τής όρθοδόξου πίστεως, ή όποια αποκαλύπτει έπακριβώς αυτή τή γνώση. Και ποιό είναι αυτό τό μεγάλο μυστικό, τό όποιο δέν έπρεπε να γνωρίζει ό σύγχρονος άνθρωπος; Και για ποιό λόγο;

Είναι όλοφάνερο ότι ή κοινωνία μας σήμερα κατευθύνεται από κάποια κέντρα που κατασκευάζουν τήν ιδεολογική κουζίνα για τό σύγχρονο άνθρωπο και τήν σερβίρουν καθημερινά από τά Μ.Μ.Ε., μέ σκοπό να τόν διαμορφώσουν κατά τό δοκοϋν. Δηλαδή τόν θέλουν επιπόλαιο, καταναλωτικό και εύάλωτο και, πάνω απ' όλα, έχοντα πλήρη άγνοια για τό γεγονός του τελωνισμού τών ψυχών και τής μετά θάνατον ανταπόδωσης τής άμαρτωλής ζωής τους.

Όντως, κάτω από τή συνεχή επίδραση τών μέσων μαζικής ενημέρωσης, ή ζωή του σημερινού ανθρώπου είναι συνυφασμένη πλέον μέ τά πιο βαριά ένώπιον του Θεού θανάσιμα άμαρτήματα. "Ας αναφέρουμε μερικά απ' αυτά:

Αίρεσις, σχίσμα, άρνησις τής πίστεως, βλασφημία, μαγεία, άπελπισία, αυτοκτονία, πορνεία, διαστροφή, μέθη, βεβήλωση τών ιερών και τών όσίων, αίμομείξια, φόνος, κλοπή, σκληροκαρδία, καθώς και ή βάνουση συμπεριφορά προς τους οικείους. Και όμως, όλα αυτά τά καταστροφικά, επικίνδυνα και θανατηφόρα για τή μέλλουσα ζωή λάθη, αν δέ θεραπευθούν μέ τή δέουσα μετάνοια και εξομολόγηση, υπόσχονται στον άμαρτωλό αίώνια βάσανα. «*Ουαί τω κόσμω από*

των σκανδάλων· άνάγκη γάρ έστιν έλθειν τά σκάνδαλα, πλλήν ουαί τω ανθρώπω εκείνω, δι' ου τό σκάνδαλον έρχεται» (Ματθ. 18, 7).

Τήν επαλήθευση τών λόγων αυτών τής Άγίας Γραφής τήν βιώνουμε καθημερινά. Αφού σήμερα αποδεικνύεται περίτρανα ότι ουκ έστιν αριθμός στους πειρασμούς, στά σκάνδαλα και στους σκανδαλοποιούς. Όμως πολύ βιάζεται ό άδης και χαίρεται για τή νίκη του· αφού όλο και συχνότερα πλέον, κάτω από τό πετραχήλι τών ιερέων, ήχουν λόγια συντριβής και ειλικρινούς μεταμέλειας, και όχι μόνο μία τυπική άπαρίμηση τών κακών πράξεων· λόγια συνοδευμένα μέ στεναγμούς και δάκρυα, που έκδηλώνουν τήν προσεκτική και δίχως συμβιβασμούς παρατήρηση του έσωτερικού κόσμου, τής καρδιάς και του νου. Αμάρτησα ένώπιον του Θεού μέ τήν άσθενή μου πίστη, μέ τίς άμφιβολίες που είχα για τήν ύπαρξή Του. Δέν τρέφω προς Έκείνον ουτε άγάπη ουτε και τόν δέοντα φόβο. Σπάνια έξομολογούμαι και, όταν τό άποφασίζω, δέ γνωρίζω τόν σωστό τρόπο να τό πράξω. Τά άμαρτήματα μου δέν τά άντιλαμβάνομαι, μά δέν καταβάλλω και καμία ιδιαίτερη προσπάθεια ώστε να διακρίνω τί είναι άμαρτωλό και τί σωτήριο. Δέν τηρώ τίς έντολές του Θεού, δέν τηρώ τή μνήμη του θανάτου, ώστε να προετοιμαζομαι συνεχώς για τή φοβερή εκείνη ήμέρα τής κρίσεως, όταν θα σταθώ μπροστά στον δίκαιο Κριτή. Και γενικώς, πάσχω από άδιαφορία για τήν πίστη μου, για τόν Θεό και για τήν πικρή μου κατάληξη ως προς τήν αιωνιότητα.

Πράγματι, είναι πολύ δύσκολο να κατανοήσουμε πόσο βαρύ τίμημα πληρώνουμε για τήν έξιλέωση τής καθεμιάς άμαρτίας χωριστά, και περισσότερο για εκείνη τής πορνείας. Τό άμάρτημα τής πορνείας έχει

είσχωρήσει στο κάθε σπίτι μέσω της τηλεοράσεως, των περιοδικών, των διαφημίσεων, και είναι τό συχαμερότερο όλων τών άμαρτημάτων από τό γεγονός και μόνον ότι κατάντησε νά θεωρείται κάτι τό έντελώς φυσιολογικό και μιά άπλή καθημερινότητα στη ζωή άκόμη και τής πιό μικρής, τρυφερής ηλικίας.

Εΐναι λοιπόν πιθανό ότι εξαιτίας όλων αυτών τών καταστάσεων, και θέλοντας νά νουθετήσει έμās τούς άμαρτωλούς, ή πρόνοια του Θεού, μέ άσυνήθιστο τρόπο σημάδεψε τή ζωή ενός παλικαριού στη Ρωσία, του Άντρέι, κατοίκου του Νόβογκραν, ό οποίος μεγάλωσε σέ μιά πολύτεκνη, όρθόδοξη οικογένεια και βαφτίστηκε σέ μιά βρεφική ηλικία. Η ζωή και οι συνθήκες στην ύπαιθρο του έξασφάλισαν καταρχήν καλή ύγεια και τή δυνατότητα νά υπηρετήσει μέ άξιοπρέπεια τή στρατιωτική του θητεία. Μετά τό στρατιωτικό βρήκε μιά έργασία, ένω τόν ελεύθερο χρόνο του τόν περνούσε όπως όλοι οι συνομήλικοι συγχωριανοί του, χωρίς νά τόν άπασχολεί ιδιαίτέρως για τό τί πάει νά πει αυτή ή ζωή. Έως τήν ηλικία τών 31 χρόνων ήταν άκόμη άνύμφευτος διατηρώντας περιστασιακές και έφήμερες σχέσεις. Κάποτε δημιουργούσε μικροεπισόδια, άλλ' όχι μεγάλες φασαρίες. Ήταν καλοσυνάτος. Φερόταν μέ μεγάλη τρυφερότητα στη φιλάσθενη μητέρα του. Είχε σεβασμό στον πατέρα του. Άγαπούσε τ' άδέλφια του. Μέ άπλά λόγια, ήταν ένα καλό παλικάρι τής σύγχρονης εποχής μέσα στις άδυναμίες και τήν άμαρτωλή καθημερινότητα. Η διαρκώς επιδεινούμενη οικονομική κατάσταση στη Ρωσία είχε ως αποτέλεσμα νά πέσει τό βιοτικό επίπεδο στην έπαρχία. Όλα αυτά είχαν άντίκτυπο στη ζωή τών ανθρώπων. Οι δυσκολίες τής ζωής και οι κακουχίες άφησαν τό άποτύπωμά τους στην ύγεια του Άντρέι, πού κλονίστηκε έ-

πικίνδυνα, πράγμα πού πιστοποιεί τό βιβλιάριο ύγείας του. Τό έτος 2001, μετά τή γιορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, του συνέβη ένα θαυμαστό γεγονός, για τό όποιο μάς όμιλεί στη συνέχεια ό ίδιος.

Η ΑΦΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΤΡΕΪ

Όλα ξεκίνησαν τό έτος 2001. Εαφνικά δέχτηκα μιά σατανική επίθεση επάνω μου, πρωτόγνωρη. Από μικρός βέβαια πίστευα στην ύπαρξη του Θεού. Γνώριζα γενικά για τήν ύπαρξη τών δυνάμεων του σκότους, άλλ' αυτό πού μου συνέβη δέν μου είχε ξανασυμβεί ποτέ. Αυτές οι σκοτεινές δυνάμεις μέ περικύκλωσαν και δέν μέ άφηναν νά ήσυχάσω. Αυτό διήρκεσε τρία είκοσιτεράωρα. Στη λήξη του τρίτου είκοσιτεταώρου, ήμέρα και νύχτα, άσταμάτητα δεχόμουν αυτό τό βάρος τών επιθέσεων. Οι γονείς μου μέ βοηθούσαν προσευχόμενοι. Αυτό πού αισθανόμουν ήταν και σωματικό και ψυχικό βάσανο. Ένωθα ένα βάρος και στό σώμα και στην ψυχή άπροσδιόριστο. Στην κατάσταση αυτή νιώθεις τόν έαυτό σου πάρα πολύ βαριά. Εΐσαι καθηλωμένος και νιώθεις ένα φόβο, πολύ μεγάλο φόβο, και παρουσία όμιλιών, όμιλιών δαιμόνων. Άλλά τίς άκούς ως όμιλίες ανθρώπων. Ύπήρχε γύρω μου πληθώρα αυτών τών όμιλιών. Προσπαθούν νά σε σφίξουν, νά συνθλίψουν τόν άνθρωπο. Νά σε καθηλώσουν μέ τό φόβο πού δημιουργούν. Έως εκείνη τή στιγμή δέν είχα ποτέ προσευχηθεί τόσο πολύ και τόσο θερμά. Βέβαια, παλαιότερα ζητούσα από τόν Θεό βοήθεια, μέ άπλά δικά μου λόγια, άλλά τότες και τότες προσευχές πού βγήκαν από μέσα μου εκείνη τή ώρα ήταν πρωτόγνωρο για μένα. Στην περίπτωση αυ-

τή που βρέθηκα χρειάστηκε τόσο πολύ να προσευχηθώ, γιατί δεν άντεχα αυτό τό τόσο μεγάλο βάρος. Σ' αυτές τις καταστάσεις χωρίς προσευχή δεν μπορείς να άντέξεις. Είναι απαραίτητη. Ύστερα από τρία μερόνυχτα ήταν ή γιορτή τής Κοιμήσεως τής Θεοτόκου. Κατά τό μεσημέρι τής μεγάλης αυτής ημέρας μέσα μου δημιουργήθηκε μία κατάσταση άναμονής. Ήταν ή ώρα τρεις τό μεσημέρι και κάτι μου έλεγε μέσα μου «Περίμενε, κάτι θά αλλάξει». Κι έγώ τό μόνο που περίμενα ήταν να βρω άνακούφιση, όσο γρηγορότερα γίνεται. Και τότε ξαφνικά, τό δωμάτιο γέμισε μέ μία άρρητη εὐωδία και φῶς, ενώ όλες αυτές οι σκοτεινές δυνάμεις μονομιᾶς κάπου εξαφανίστηκαν. Τό βάρος και ὅ,τι δυσάρεστο αισθανόμουν ἔφυγαν παντελῶς. Τότε άκουσα τή Μητέρα του Θεου. Μία πολύ ήρεμη και γλυκιά φωνή. Έν τῷ μεταξυ θέλω να σᾶς πῶ ότι πριν από ένα μήνα είχα ξεκινήσει να παρακαλῶ τήν Ὑπεραγία Θεοτόκο συνεχῶς να μου χαρίσει τήν ύγεια του σώματος, γιατί είχα διάφορα προβλήματα. Η Μητέρα του Θεου μου είπε ότι «Γνωρίζω ὅ,τι χρειάζεσαι ζητούσες τή βοήθειά μου και θά σε βοηθήσω».

Και τότε, κατ' εὐθειαν, εκείνη τή στιγμή, ἔλαβα τήν ἴαση. Ίαση για όλες τῖς ασθένειές μου. Είχα προβλήματα μέ τό συκῶτι μου, μέ τήν καρδιά. Πονούσε πολύ ὅλη ή πλάτη μου και είχα ὑψηλή πίεση. Η Μητέρα του Θεου μέ γιάτρεψε εκείνη τήν ὥρα. Αἰσθάνθηκα να τρίζουν τά κόκαλά μου, ὅλη ή πλάτη μου, λές και μου ἴσωναν ένα ένα τά κόκαλα. Στο σημείο που είναι ή καρδιά μου λές και κάτι αποκόπηκε μέ δύναμη. Αυτό μέ έλευθέρωσε και αισθάνθηκα τόν εαυτό μου αναγεννημένο και ὑγιέστατο. Όλο τό γεγονός τῆς ἰάσεως διήρκεσε περίπου έναμιση λεπτό, ὄχι παραπάνω. Οί γιατροί αν μέ ἔβλεπαν τώρα, πῶς είμαι, και

συγκρίνανε μέ τό βιβλιάριο ὑγείας, και βλέπανε πόσο σοβαρή ήταν ή κατάσταση, θά ἔμεναν άναυδοι. Θέλω ὁμως να τονίσω ὅτι ποτέ δεν είχα οποιαδήποτε ψυχικά νοσήματα ή ψυχολογικά προβλήματα. Μετά τήν ἴαση ή Μητέρα του Θεου μου είπε: «Θά χρειασθεῖ να κάνεις ὑπομονή». Τότε άνακοίνωσα στους γονείς μου, που μου συμπαραστέκονταν σε ὅλα, ὅτι ή Μητέρα του Θεου μέ γιάτρεψε. Αλλά και αυτοί οι ἴδιοι μέ παρατηροῦσαν και κατάλαβαν άμέσως τή διαφορά. Μετά από αυτό μέ πλησίασαν οι ἄγγελοι. Ἄκουγα τῖς φωνές και ὁμιλίες, και τῶν ἄγγέλων και τῶν δαιμόνων. Από τή μία μεριά ήταν ή Μητέρα του Θεου, οι ἄγγελοι και κάποιοι ἄγιοι, που δεν θυμάμαι ποιοί ακριβῶς ήταν. Οί δαίμονες από τήν άπέναντι πλευρά. Ἄκουγα ὁμιλίες και από τῖς δύο πλευρές. Οί δαίμονες φώναζαν «Μή συμφωνεῖς, δε θά άντέξεις τέτοια δοκιμασία, δεν είναι για σένα, θά πεθάνεις», και διάφορα τέτοια. Μέ άποσοῦσαν, για να μη δώσω τή συγκατάθεσή μου (στό θεϊκό κάλεσμα). Τότε μέ πλησίασαν οι ἄγγελοι και μέ ήρέμησαν. Μου είπαν: «Η Μητέρα του Θεου σε θεράπευσε. Μπορεῖς να ζήσεις ἤρεμα. Θά πᾶς και στην Ἐκκλησία. Πριν σου συμβοῦν ὅλα αυτά, ζούσες μία ζωή μέ θανάσιμα άμαρτήματα. Τώρα ὁμως σου δίνεται ή εὐκαιρία να πᾶς στην Ἐκκλησία, να μετανοήσεις και να εξομολογηθεῖς. Ο Κύριος σου δίνει κάτι παραπάνω. Ο Κύριος σου δίνει τή δυνατότητα, αν ἐσύ ὁ ἴδιος δώσεις τή συγκατάθεσή σου, να σε περάσουμε από τά τελώνια. Θά δεις τόν ἄδη, θά δεις τόν παράδεισο, θά αξιωθεῖς να δεις τή χάρη του Θεου, τή Μητέρα του Θεου, τούς ἄγίους. Θά δεις τῖς ἁμαρτίες που ἔχεις διαπράξει, θά συναντήσεις τούς συγγενείς σου, άλλους στην κόλαση και άλλους στόν παράδεισο, ὅπου βρίσκονται, και γενικά τούς γνωστούς σου».

Πίστευα στον Θεό και ήθελα να κάνω τό θέλημα Του, νά Τόν ακολουθήσω και νά ύποφέρω για Κεϊνον και νά εξιλιεώσω τίς άμαρτίες μου. Πάρα πολύ τό ήθελα αυτό. Και αν είχα πάλι νά διαλέξω, πάλι θά ήπαιρνα τήν ίδια άπόφαση.

Στήν αρχή ό Άγγελος μέ προετοιμάζει πνευματικά. Μου εξηγεί πώς ξεκινάει ή άμαρτία και πώς πρέπει νά τήν αναχαιτίσουμε. Συγκεκριμένα μου έλεγε: «Είδες πώς νοερώς ενεργούν οι δαίμονες επάνω σας. Άν λοιπόν τόν άμαρτωλό λογισμό τόν σταματήσεις άμέσως, μέ τή βοήθεια τής προσευχής και μέ τό νά μήν τού δίνεις σημασία, δέν θά υπάρχει άμαρτία». Όντως, αν έμεις οι άνθρωποι συγκατατιθέμεθα στον άμαρτωλό λογισμό, τότε αρχίζει, αναπτύσσεται και έξελίσσεται τό κακό και γίνεται πράξη.

Άφού λοιπόν συζητήσαμε μέ τόν Άγγελο διάφορα τέτοια θέματα, αρχισα νά κατανοώ πολλά πράγματα που ώς τότε δέν τά γνώριζα. Τέτοια χαρά υπήρχε, όταν μιλούσα μέ τούς Άγγέλους, παρόλο που δέν τούς έβλεπα, που δέν μπορώ νά τήν περιγράψω.

Έγώ ώς άμαρτωλός άνθρωπος δέν μπορούσα νά τούς δω. Δέν δίνεται αυτό τό προνόμιο στον καθένα. Η φωνή τού Άγγέλου ήταν όπως ή δική μας, τών ανθρώπων αλλά είναι τόσο άπαλή, τόσο τρυφερή! Εκπέμπει τόση αγάπη, που αρχίζεις νά θυμάσαι τήν παιδική σου ηλικία. Νιώθεις τόν έαυτό σου σαν νά είσαι μικρό παιδί. Χάνεις κάθε διάθεση νά προφέρεις άσχημες λέξεις ή νά φερθείς άπρεπα. Άλλοιώνεσαι, και όλα γύρω σου μεταβάλλονται προς τό καλό. Ταυτοχρόνως αισθάνεσαι άμεσα ότι έχεις ένα χρέος, ένα καθήκον ένώπιον τού Θεού.

Άπό τήν άλλη πλευρά οι δαίμονες προσπαθούσαν νά διακόπτουν, φωνάζανε και άπαιτούσαν τό θάνατο

για τήν ψυχή μου, διότι, έλεγαν, έχει θανάσιμες άμαρτίες. Κοίταξα τότε μέ άγωνία προς τούς Άγγέλους, που μου άπάντησαν: «Πρέπει νά κάνεις ύπομονή, διότι θά περάσεις δύσκολες καταστάσεις για κάποιο μικρό διάστημα, ώσπου νά βγει από μέσα σου ή ψυχή. Θα πάρουμε έμεις τήν ψυχή σου. Τότε πλησίασε ό θάνατος, που ό λαός τόν όνομάζει χάρο».

Μόλις είχε σουρουπώσει. Ήμουν στο σπίτι, και οι γονείς μου, κατά παραχώρηση Θεού, δέ μέ ένόχλησαν κατά τήν έξοδο τής ψυχής μου.... Ήταν κι αυτό στο σχέδιο τού Θεού. Ο Κύριος τά κανόνισε όλα χωρίς έμένα. Έτσι οι γονείς μου εκείνη τήν ώρα πέσανε για λίγο νά ξεκουραστούν και τούς πήρε ό ύπνος. Στο μεταξύ μπήκε ό θάνατος, ό χάρος. Ο χάρος είναι ένας έκπεσών άγγελος· έχει τή μορφή ενός σκελετού σαν αυτός που έχουμε στα σχολεία και διδασκόμαστε τήν άνατομία τού ανθρώπου. Τό κρανίο είναι τό ίδιο. Μόνο που αυτός ό σκελετός ήταν σκεπασμένος μέ ένα μαύρο μανδύα. Τό ύψος του ήταν περίπου δύο μέτρα. Βέβαια, ό Άγγελος μέ είχε προειδοποιήσει: Όλα αυτά που θά μου συμβούν θά είναι πολύ τρομακτικά και θά πρέπει νά κάνω ύπομονή. Έγώ λοιπόν, ξαλωμένος στο κρεβάτι μου, περιμένα τό χάρο, που είχε ήδη πλησιάσει και άρχισε νά μέ χτυπάει μέ ένα σφυρί άλύπητα (έτσι αισθανόμουν τήν παρουσία του). Άρχισε από τά δάχτυλα τών ποδιών και προχωρούσε προς τά επάνω χτυπώντας με λυσσώδως. Όλη αυτή ή κατάσταση κράτησε για είκοσι περίπου λεπτά. Είκοσι δλόκληρα λεπτά θά μπορούσα νά είχα πεθάνει. Έτσι, μέ βασάνιζε λόγω τών άμαρτιών μου. Όταν έφτασε στή μέση, αισθανόμουν ότι μέ έχουν κόψει στά μισά. Από τή μέση και κάτω δέν αισθανόμουν τίποτε. Ένωθα ότι έμεινα μισός. Μόνο τό στομάχι μου και τό κεφάλι μου

ήταν στη θέση τους. Μόνο αυτά αισθανόμουν. Μετά από αυτό ο χάρος άρχισε να μέ συνθλίβει, να μέ σφίγγει. Ο ιδρώτας έτρεχε ποτάμι επάνω μου. Αυτό τό διάπιστώσε ή μητέρα μου τό πρωί. Όταν ήρθε να στρώσει τό κρεβάτι μου, βρήκε και τήν κουβέρτα και τό στρώμα μου τόσο βρεγμένα, πού χρειάζονταν στίψιμο. Όλη αυτή ή διαδικασία διήρκεσε είκοσι λεπτά. Όμως ή ψυχή μου δέν μπορούσε να βγει, παρόλο πού όλα σχεδόν είχαν νεκρωθεί. Δούλενε μονάχα ο έγκέφαλος και χτυπούσε ή καρδιά. Καί τότε ανέλαβαν οί Άγγελοι και τού είπαν «ή ψυχή δέν μπορεί να βγει, αλλά έμεις θα διευκολύνουμε τήν έξοδό της». Αυτόματως ο χάρος απομακρύνθηκε από κοντά μου, ενώ ο Άγγελος έφερε τό ποτήρι τού θανάτου. Ήταν κάτι σαν μιά ζυλίνη κούπα, σαν αυτήν έδω τήν κούπα. Ο θάνατος πού βρίσκεται μέσα στην κούπα είναι πολύ, πάρα πολύ πικρός. Ή ψυχή τό αισθάνεται αυτό και δέν θέλει να πλησιάσει. Έπειδή έγω δέν είχα καμία αίσθηση τών χειρών μου, για να τό κρατήσω και να πιω, μου τό κράτησαν οί Άγγελοι. Καί τότε κατέβαλα όλες μου τίς δυνάμεις, πήρα κουράγιο και ήπια μιά μικρή γουλιά. Αυτό ήταν. Ή ψυχή μου βγήκε άκαριαίως.

Ή ψυχή βγαίνει από τό στόμα. Τό στήθος λές και γκρεμίζεται κάπως προς τά μέσα, και τά πάντα σταμάτησαν. Ή καρδιά έπαψε να χτυπά. Μόνο ο έγκέφαλος εργάζεται λίγα λεπτά άκόμη.

Όταν βγήκε ή ψυχή, είδα τόν έαυτό μου όπως βλέπεις ένα ξένο πτώμα. Μάλιστα, είχα ένα αίσθημα φόβου, όταν είδα τό νεκρό μου σώμα. Άκριβώς όπως ένιωθα στη ζωή μου πάντοτε, όταν έβλεπα νεκρούς ανθρώπους. Ή ψυχή βγαίνει τόσο γρήγορα, σαν να κάνει άλμα. Μόλις ήπια εκείνη τή γουλιά, ζεπήδησε στη στιγμή από μέσα μου.

Έλεγα στον Άγγελο: «Τί θα γίνει μέ τούς γονείς μου; Αυτό όταν ξυπνήσουν και μέ δούν νεκρό, θα πεθάνουν». Ο Άγγελος μου είπε να μην αγωνιώ, αφού ο Κύριος όλα τά γνωρίζει και όλα θα τά τακτοποιήσει μέ τόν καλύτερο τρόπο. Ο Άγγελος έπίσης μέ είδοποίησε: «Θά σέ πλησιάσουν και πάλι οί έχθροί, οί δαιμονες». Μου έδωσε να καταλάβω ότι αυτό θα ήταν νε δοκιμασία.

Όταν λοιπόν ή ψυχή μου βγήκε από τό σώμα μου, και μάλιστα από τό στόμα, είδα τόν έαυτό μου. Ή ψυχή είναι πολύ πίο φωτεινή απ' ό,τι τό σώμα. Έχει πρόσωπο, έχει τά ίδια χαρακτηριστικά. Μόνο πού είναι πολύ φωτεινή. Έχει μικρό μέγεθος. Έχει δά τόσο μικρό μέγεθος. Έχετε δει τήν εικόνα τής Κοιμήσεως τής Θεοτόκου; Βλέπετε τήν ψυχή τής Παναγίας πού τήν κρατά ο Κύριος στα χέρια του; Είδατε πόσο μικρή είναι; Τόση άκριβώς είδα ότι είναι και ή ψυχή τού κάθε ανθρώπου. Κάθε ψυχή είναι νεαρή, σαν τού Χριστού. Γερασμένες ψυχές δέν υπάρχουν....

Πρίν άκόμη βγει ή ψυχή από τό σώμα μου, ο Άγγελος μέ είχε προειδοποιήσει ότι «τή στιγμή πού θα βγει ή ψυχή από τό σώμα σου, θα πρέπει να είναι ντυμένη μέ τόν τρόπο πού θα είσαι ντυμένος έσύ. Γι' αυτό πήγαινε και ντύσου». Μου έδωσε τότε να καταλάβω και ποιά ρούχα άρμόζανε σ' αυτή τήν περίσταση. Έπειδή στο δωμάτιό μου δέν είχα τήν κατάλληλη ένδυμασία και έπρεπε να πάω στο δωμάτιο τών γονέων μου, όπου στην ντουλάπα θα έβρισκα αυτά πού χρειαζόμουν, δέν υπάκουσα. Ήμουν άναστατωμένος μέ αυτά πού περίμενα σέ λίγο να συμβούν. Φοβόμουν ότι, αν θα πήγαινα στους γονείς μου και αντίλαμβάνονταν ότιδήποτε, θα άνέκοπταν τήν άπόφασή μου. Γι' αυτό, όταν έντός ολίγου ή ψυχή μου βγήκε από τό σώμα

μου, βρέθηκε να είναι ντυμένη με τὰ ρούχα πού φορούσα εκείνη τήν ὥρα, δηλαδή μέ ἕνα κοντομάνικο φανελάκι καί τό ἐσώρουχό μου. Τό συγκλονιστικό εἶναι ὅτι, ἐνῶ σ' αὐτό τόν κόσμο κυκλοφορεῖς ἀνετα καί δέν αἰσθάνεσαι συστολή νά κυκλοφορεῖς στό δωμάτιό σου μέ αὐτή τήν ἐνδυμασία, ὅταν βρέθηκε ἡ ψυχή μου μ' αὐτή τήν ἀμφίεση στόν ἄλλο, τόν πνευματικό κόσμο, μέ κατέλαβε ἐξολοκλήρου μιά ἀπέραντη ντροπή. Ἐκεῖ ἀμέσως ἀντιλαμβάνεσαι ὅτι αὐτό δέν ἀρμόζει καί ὅτι ὑπάρχουν νόμοι καί κανόνες ἀπαράβατοι. Ὅλες οἱ ψυχές εἶναι ντυμένες μέ κατάλληλη ἐνδυμασία, μέ μακρὺ μανίκι. Ὅποτε, βλέποντας τόν ἐαυτό σου διαφορετικό, αἰσθάνεσαι ντροπή καί φόβο.

Ἐπισκεφτήκαμε τότε μερικούς γνωστούς μου (πού ζούσαν). Μάλιστα τούς μιλοῦσα, τούς ἄγγιζα, τούς φώναζα. Ἐκείνοι ὅμως δέ μέ ἄκουγαν. Οὔτε μπορούσαν νά μέ δοῦν. Ρώτησα τούς Ἀγγέλους πῶς μπορούσα νά τούς μιλήσω. Ἄς ποῦμε, ἤθελα νά μιλήσω στοὺς γονεῖς μου, νά τούς ἐξιστορήσω ὅλα αὐτά πού μοῦ συμβαίνουν, ὥστε μετά, νά γνωρίζουν ὅτι ὄντως ἐπῆλθε ὁ θάνατός μου καί ὅτι τούς εἶχα μιλήσει. Οἱ Ἀγγελοι μοῦ ἀπάντησαν· «Μπορεῖς νά ἐπικοινωνήσεις μόνο νοερῶς. Ὅπως ἐδῶ, σ' αὐτό τόν κόσμο μιλοῦμε μέ τή γλώσσα, ἐκεῖ (ἐπικοινωνοῦμε) μόνο μέ τή σκέψη, ἐλεύθερα, καί μέ τή σκέψη σου (στραμμένη) πρὸς τόν ἄλλον ἄνθρωπο· κι ἐκεῖνος συλλαμβάνει τί τοῦ λές, ὅταν βέβαια ἔχει καθαρό νοῦ καί παρακολουθεῖ προσεκτικά τούς λογισμούς σου. Ἀντιθέτως, ἂν δέν προσέχει, δέν τήν ἀντιλαμβάνεται κἂν, ἢ τήν ἀπορρίπτει. Γενικά, νοερῶς μπορεῖς νά κατανοήσεις πολλά πράγματα!

Καθὼς λοιπὸν οἱ γονεῖς μου ἀναπαύονταν, ὁ Ἄγγελος μοῦ ἐπέστησε τήν προσοχή μου λέγοντας·

«Κοίταξε μέ ποιὸν τρόπο περνοῦν μέσα τους οἱ θλίψεις καί ἔρχονται ὁ ὕπνος καί τὰ ὄνειρα». Τό ὄνειρο τῆς μητέρας μου ἦταν κάπως παράξενο καί ἀσαφές. Ἐβλεπα τό ὄνειρό της καί προσπαθοῦσα νά φύγει ἀπό ἐμένα κάποιο μήνυμα. Γιά νά τό λάβει ὁ ἄλλος ἄνθρωπος, πρέπει νά ἔχει καθαρό τό νοῦ του ἀπὸ ὅποια ἄλλοτε ἄλλη σκέψη καί ἐπιρροή. Ἔτσι, κανονικά, ἔπρεπε νά φύγει τό ὄνειρο καί, μετά ἀπὸ αὐτό, νά τούς μιλήσω. Μόνον ἔτσι. Ὅμως δέν ὑπῆρχε τόσος χρόνος, γιατί ἔπρεπε νά προχωρήσουμε. Καί ἔτσι βρέθηκα στό πρῶτο τελῶνιο.

Οἱ Ἀγγελοι κατευθύνθηκαν ἀνατολικά. Νά σημειώσουμε ὅτι ἡ ψυχή μπορεῖ νά περάσει ὅποιοδήποτε ἐμπόδιο. Δέν τήν ἐμποδίζουν οὔτε τοῖχοι οὔτε τίποτε ἄλλο. Ὅμως ἐπειδὴ τό πρέπον καί τό κανονικό εἶναι ἐδῶ νά βγαίνουμε ἀπὸ τήν πόρτα, βγήκαμε ἀπὸ τήν πόρτα. Καί ἔτσι οἱ Ἀγγελοι μπαίνουν καί βγαίνουν ἀπὸ τήν πόρτα. Ἐνῶ οἱ δαίμονες ὀρμοῦν ἀπὸ ὅπουδήποτε: ἀπὸ τόν τοῖχο, τίς καμινάδες, σάν κλέφτες.

Μόλις λοιπὸν βγήκαμε μέ τούς Ἀγγέλους, βρεθήκαμε ἀνατολικά. Κοιτάζοντας μέσα ἀπὸ ἕνα ἄνοιγμα σάν ὀπή, παρατηροῦσα ἀπὸ ἕνα ὕψος πεντακοσίων περὶπου χιλιομέτρων ἕναν χῶρο γεμάτο ὠραιότατους χρωματισμούς. Ὅλα φαινόντουσαν καθαρά. Ἀλλά ἐβλεπες καί τήν κάθοδο πρὸς τόν ἄδη. Ἔνα τοῦνελ πρὸς τὰ ἐπάνω καί ἕνα πρὸς τὰ κάτω. Τότε πλησιάζαμε πρὸς τό πρῶτο τελῶνιο. Οἱ ὀδηγίες πού εἶχα ἦταν ὅτι ἔπρεπε νά κάνω πολλή προσευχή καί νά μὴν ἀπαντῶ σέ ἐρωτήσεις. Γιατί οἱ δαίμονες λένε καί δείχνουν διάφορα, γιά νά βάζουν σέ πειρασμό τίς ψυχές καί νά τίς δοκιμάζουν.

Τό πρῶτο τελῶνιο εἶναι τῆς ἀργολογίας. Ἐδῶ πλέον εἶδα τούς δαίμονες. Ἐνῶ πρὶν εἶχα χαρά, μόλις

ἀντίκρισα τούς δαίμονες, αἰσθάνθηκα ἀμέσως μεγάλο φόβο καί θλίψη. Οἱ Ἄγγελοι μέ ἐνημέρωναν καί μέ προειδοποιοῦσαν ὅτι στά τάδε καί τάδε τελώνια θά δυσκολευτῶ πολύ, ἐκεῖ πού ἔχω τίς πολλές ἁμαρτίες. Καί θά ρωτοῦν καί θά ἐξετάζουν πολύ, καί θά ἀπαί- τοῦν, ὅπως ἀκριβῶς κάνουν σέ κάθε νυχή. Ὅταν λοι- πόν φτάσαμε καί σταματήσαμε σ' αὐτό τό τελώνιο, οἱ δαίμονες ἄρχισαν νά πλησιάζουν ὄλο καί πιό κοντά στήν ψυχή, ἀναφέροντας κάθε φορά τήν κάθε ἁμαρτία αὐτοῦ τοῦ εἶδους. Οἱ Ἄγγελοι ὑπερασπίζονται τήν ψυ- χή δικαιολογώντας την μέ τά καλά της ἔργα. Ἐκεῖ τά πάντα εἶναι καταγεγραμμένα. Οἱ δαίμονες σου δει- χνουν τά ἁμαρτήματα, βλέπεις τόν ἑαυτό σου σάν σέ ταινία· δηλαδή τότε καί πῶς ἁμάρτησες, ποιοί ἦταν παρόντες, μέ ποιόν ἁμάρτησες καί ποιά ὄρα, ἂν ἦταν ἡμέρα ἢ νύχτα, ὅλα, μέ κάθε λεπτομέρεια. Ἀργολογία εἶναι αὐτό πού κάνουμε ὅταν μιλάμε πολύ, καί μάλι- στα ἀπρόσεκτα καί ἀπερίσκεπτα. Πάντως, μόλις βρί- σκεσαι ἐκεῖ, ξαφνικά ἢ συνειδησῆ σου ζυπνάει. Καί ὁ πιό ἁμαρτωλός ἄνθρωπος ἐκεῖ αἰσθάνεται πολύ διαφο- ρετικά ἀπό ὅ,τι τά θεωροῦσε ἢ τά ἔβλεπε σ' αὐτή τή ζωή. Ἐδῶ, σ' αὐτή τή ζωή, ἀγαπάμε τίς ἁμαρτίες μας, ζοῦμε μέσα σ' αὐτές καί νομίζουμε ὅτι ὅλα εἶναι ὅπως πρέπει. Δέν παρατηροῦμε ἂν ἁμαρτάνουμε. Ἐκεῖ ὁμως ὅλα αὐτά μετροῦνται μέ διαφορετική κλίμακα. Ἐκεῖ ἢ ψυχή ἀρχίζει καί τά μετρᾷ ὅλα. Τά βλέπει ὅλα στό σωστό μέτρο. Γνωρίζει πλέον ποιό εἶναι τό καλό καί πῶς πρέπει νά ζεῖ ὁ ἄνθρωπος κατά τό θέλημα τοῦ Θε- οῦ. Μετά περάσαμε τό δεύτερο, τρίτο, τέταρτο τελώ- νιο, ὅλα μέ τή σειρά, καί σ' ὅλα εἶχα ἁμαρτήματα, πού ἀκολουθοῦσαν τό ἕνα μετά τό ἄλλο. Ἐκεῖ ὅλα ἡ- ταν καταγεγραμμένα, δηλαδή τά ψέματα πού θά πεῖς, οἱ ψευδεῖς δικαιολογίες, ὅλα. Τό σημαντικό εἶναι ὅτι

δίνεις λόγο γιά τά παιδικά σου ἁμαρτήματα, ἀλλά καί γιά τίς ἁμαρτίες τῆς ἐφηβείας, τά ὅποια νομίζουμε ὅτι εἶναι δικαιολογημένα. Οἱ δαίμονες ὅμως τά ἔχουν ὅλα καταγεγραμμένα. Τίς πιό πολλές φορές οἱ ἄνθρωποι, πού μπορεῖ νά βρῆκαν τήν πίστη τους στά τριάντα τους ἢ στά σαράντα, πηγαίνουν στήν ἐκκλησία καί ἐ- ξομολογῶνται μόνο ὅ,τι τούς βαραίνει καί τούς ἀπα- σχολεῖ ἀπό ἐκείνη τή χρονική στιγμή καί ἔπειτα. Ὅ- λα ὅμως τά προηγούμενα, καί ἀπό τήν παιδική ἡλι- κία, μένουν ἐπάνω τους. Καί ἂν δέν τά ἐξομολογη- θοῦν, θά πρέπει νά δώσουν λόγο ὅταν ἔρθει ὁ θάνα- τος. Ἐάν ὅμως ὁ ἄνθρωπος μετανοήσει γιά ὅλα καί τά ἐξομολογηθεῖ, μέ τό μυστήριο τῆς Ἐξομολογήσεως, πρέπει νά ἀφήσει τίς περγαμνές (τῶν ἁμαρτιῶν του) ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καί ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ τά σβήνει καί γίνονται κενά καί ἄγραφα. Εἶχα δεῖ αὐτές τίς περγα- μνές. Ὅποτε, ὅταν ἡ ψυχή περνᾷ ἀπό τά τελώνια, καί οἱ δαίμονες ἀνοίγουν τά κιτάπια τους γιά νά πα- ρουσιάσουν τά ἁμαρτήματα μέ καύχημα, ξαφνικά οἱ περγαμνές αὐτές ἐμφανίζονται ἄγραφες, κενές.

Ἡ μετάβαση ἀπό τό ἕνα τελώνιο στό ἄλλο γίνεται μέ συγκεκριμένο τρόπο. Οἱ Ἄγγελοι δέν μεταφέρουν ἐκεῖ τήν ψυχή. Ἡ ψυχή προχωρεῖ μόνη της, καί μέ κόπο ἀνεβαίνει τά σκαλοπάτια. Τό ἔχουμε δεῖ σέ μερι- κές ἀγιογραφίες. Πῶς οἱ ψυχές ἀνεβαίνουν τή σκάλα. Ἀκριβῶς ἔτσι εἶναι καί στήν πραγματικότητα. Μία λεπτή, μά πολλή λεπτή σκάλα, κατευθύνεται πρὸς τά ἑπάνω. Ἡ ἀνάβαση πάνω σ' αὐτή εἶναι πολύ δύσκο- λη, ἀνάλογα μέ τ' ἁμαρτήματα καί τήν ἀμαρτωλότη- τα. Γιά νά μεταβεῖς ἀπό τό ἕνα τελώνιο στό ἄλλο, πρέπει νά διαβεῖς δύο τέτοιες σκάλες. Αὐτή περὶπου εἶναι ἡ ἀπόσταση πού χωρίζει τό κάθε τελώνιο ἀπό τό ἐπόμενο. Νά ποῦμε μόνο τά πιό βασικά σημεῖα.

Τό πίο σημαντικό καί μεγάλο σφάλμα, τό όποιο διαπράττουν καθημερινά οί άνθρωποι, είναι ή πολυλογία - άργολογία. Καί εκείνος πού μιλάει πολύ, χρησιμοποιεί στό λεξιλόγιο του τή λέξη «έγώ» (μέ έπαρση καί οίηση)... Όταν άκόμη ήμουν στή γῆ καί οί Άγγελολοί ήταν γύρω μου, συνέβαινε αυτό τό παράδοξο γιά μένα, πού δέ γνώριζα. Όταν τούς ρωτούσα ή τούς άπαντούσα κάτι καί στίς φράσεις μου υπήρχε ή λέξη «έγώ», ένιωθα άμέσως ότι στή στιγμή οί Άγγελοι άπομακρύνονται άπό μένα σέ άπόσταση 20-30 μέτρων. Μου έκανε έντύπωση καί τούς ρώτησα: «Μά πού έξαφανίζεστε κάθε τόσο;». Οί Άγγελοι μου άπάντησαν ότι: «κάθε φορά πού θά άναφέρεις αυτή τή λέξη, έμείς θά άπομακρυνόμαστε άπό κοντά σου. Καί πρόσεχε πολύ. Όταν θά περνās τά τελώνια, νά μήν άναφέρεις ποτέ αυτή τή λέξη. Άν θά τήν άναφέρεις, θά πέφτεις πάλι άπό κεί πού ήρθες, στό προηγούμενο τελώνιο. Άς πούμε ότι είσαι στό πέμπτο θά πέσεις στό τέταρτο, καί μετά πάλι θά δυσκολεύεται ή ψυχή νά άνέβει». Η άλήθεια όμως είναι ότι, παρόλο πού οί Άγγελοι μέ είχαν προειδοποιήσει, οί δαίμονες κατάφεραν καί μέ παγίδευσαν. Βγήκα εκτός έαυτου καί άνέφερα, δικαιολογούμενος, αυτή τή λέξη. Οί δαίμονες βασίζονται πολύ σ' αυτό. Πιέζουν πολύ καί προκαλούν τήν κάθε ψυχή νά μιλήσει, νά δικαιολογηθεί μέ τό «έγώ». Καί μόλις πρόλαβα νά πώ τό «έγώ», έπεσα άπό τό ένα τελώνιο στό άλλο καί μέ δυσκολία άρχισα πάλι νά άνεβαίνω. Η ψυχή μου έτρεμε, έτρεμε πολύ. Δυό τρία σκαλοπάτια άνέβαινα καί έπεφτα. Τόσο βάραινε ή ψυχή μου, πού δέν είχα δυνάμεις. Αυτά τά σκαλοπάτια ή ψυχή τά άνεβαίνει μόνη της. Δέν μπορούν νά τή μεταφέρουν οί Άγγελοι. Αυτός είναι ό κανόνας.

Όταν έφτασα στό τελώνιο τής πορνείας, οί δαίμο-

νες μου φανέρωσαν όλα τά βάρια μου άμαρτήματα. Τότε άκόμη δέν ήμουν παντρεμένος. Ζούσα μέσα στήν πορνεία. Καί όλες αυτές οί άμαρτίες μου φανερώθηκαν, καί μάλιστα προβάλλονταν άπό τό δαίμονα μέ τέτοια ταχύτητα! Ήταν τόσες πολλές, πού οί Άγγελοι δέν είχαν πλέον μέ τί νά τίς άντισταθμίσουν. Τό άπόθεμα άπό τά καλά μου έργα είχε πλέον τελειώσει. Σ' αυτό τό τελώνιο δέν υπήρχε πλέον τίποτε, πού θά μπορούσε νά υπερασπισθεί τήν ψυχή μου. Άν αυτός ήταν ό πραγματικός μου θάνατος, ή ψυχή μου θά είχε χαθεί γιά πάντα. Οί δαίμονες συνέχιζαν νά φανερώνουν τίς άμαρτίες μου καί νά έρχονται άπειλητικά κατ' έπάνω μου. Δυό άγριότατα δαιμόνια μέ πλησίασαν στά τρία μέ τέσσερα μέτρα καί άγριεμένα φώναζαν: «Αυτή τήν ψυχή δέ θά τήν άφήσουμε νά περάσει μέ τόσες άμαρτίες, άφου δέν έχει μετανοήσει». Οί Άγγελοι όμως τούς άπαντούσαν ότι: «αυτή τήν ψυχή δέ θά μπορέσετε νά τήν σταματήσετε, γιατί γιά τήν ψυχή αυτή ό θάνατος δέν είναι ό κανονικός, αλλά ό ίδιος ό Κύριος τήν άνέλαβε. Έτσι, έμεις θά τήν περάσουμε, κι άς είναι δύσκολη ή υπεράσπισή της έναντι των άμαρτιών της». Τότε οί δαίμονες άρχισαν νά υποβάλλουν τήν ψυχή σέ σκληρή δοκιμασία.

Η δοκιμασία μιās ψυχῆς γίνεται μέ τόν έξής τρόπο. Οί δαίμονες βομβαρδίζουν τήν ψυχή μέ κατηγορίες, συχνά ψευδείς καί άδικες, καί βρίζουν μέ τό χυδαιότερο τρόπο: τήν ίδια τήν ψυχή αλλά καί τά προσφιλή πρόσωπα. Στην άρχή μέ κατηγορούσαν, αλλά δέν τούς έδινα καμιά σημασία. Μετά όμως άρχισαν νά κατηγορούν τούς γονείς μου μέ ψευτικές συκοφαντίες καί βρωμιές. Κάποια στιγμή όμως δέν άντεξα καί τούς άπάντησα μέ βαριές ύβρεις. Τότε είναι πού έξαγριώθηκαν τελείως μέ όλη τήν κακία τους. Άρπαξαν τήν

ψυχή μου και άρχισαν να τήν καταξεσχίζουν. Από τήν άλλη, οί Άγγελοι, μόλις έγω ξεστόμισα εκείνες τίς βαριές και άπρεπες φράσεις, με ένα άλμα άπομακρύνθηκαν από κοντά μου, και όλη ή όψη τους αλωιώθηκε, και με άστυρό τόνο με προειδοποίησαν ότι έδω δέν επιτρέπεται να έχεις τέτοια συμπεριφορά. Τό μόνο που πρέπει είναι να κάνεις ύπομονή, να μήν άνταπαντάς, αλλά μόνο να προσεύχεσαι. Άπ' αυτό τό δαιμόνιο είχαν φανερωθεί όλες οί άμαρτίες: οί πορνείες, οί έκτρώσεις και γενικά τά πάντα. Για τίς έκτρώσεις βέβαια ή μεγαλύτερη ευθύνη πέφτει στή γυναίκα, παρά στόν άνδρα' όμως κι από τον άνδρα δέν άναιρείται ή άμαρτία έτσι, άπλά, γιατί για τά πάντα λογοδοτείς.

Στά τελευταία τελώνια δέν είχε πιά ή ψυχή μου τή δύναμη να προχωρήσει. Τό είπα στους Άγγέλους: Νά άρνηθώ να προχωρήσω; δέν άρνούμαι. Άλλά δέν είχα άλλη άντοχή να άνεβαινω τά σκαλοπάτια και να προχωρώ στίς σκάλες. Προσπαθούσα να πείσω τον έαυτό μου, να βρώ δύναμη να προχωρήσω, αλλά δέν μπορούσα. Ό,τι ισχύει για τό σώμα, όταν εξαντληθεί και δέν μπορεί άλλο να κινηθεί και, όσο να πιέζεις τον έαυτό σου να κάνει άλλα δύο τρία βήματα, αλλά και πάλι θά είσαι άνήμπορος, τό ίδιο ισχύει και για τήν ψυχή. Η ψυχή έχει και αυτή δυνάμεις και αυτές οί δυνάμεις κάποια στιγμή εξαντλούνται. Τελειώνουν οί ψυχικές δυνάμεις. Τότε όμως, αυτή τήν κρίσιμη ώρα ό Κύριος επενέβη και με έσωσε. Βέβαια, με καθοδήγησαν οί Άγγελοι και με παρότρυναν, **αν έχω πίστη και έμπιστοσύνη στό Θεό, να Τόν επικαλεσθώ.** Προσευχήθηκα και επικαλέσθηκα τον Θεό Πατέρα και άμέσως οί Άγγελοι μου δώσαν τό σύνθημα: Προχώρα εις τό όνομα του Θεού. Μόλις τό άκουσε αυτό ή ψυχή

μου, άμέσως, λές και τινάχτηκε με σταθερότητα. Πήρε δύναμη και σχεδόν πετώντας, με εύκολία άρχισε να άνεβαινει τά σκαλιά. Τώρα μπορούσα και περνούσα τά τελώνια με εύκολία.

Θέλω να επισημάνω μερικά πράγματα που δέν τά γνωρίζουμε' αυτά δηλαδή που συναντάς όταν περνάς τό τελώνιο τής σκληροκαρδίας και έλλειψης έλεημοσύνης. Έδώ λογαριάζονται και μετρούνται τά πάντα με τρομερή λεπτομέρεια. Ακόμη κι αν φέρεσαι με σκληρότητα στα ζώα. Ακόμη κι αν σκοτώνεις με σαδισμό μιá μύγα, κόβοντάς της τά ποδαράκια και τά φτερά της ένα ένα. Τότε οί δαίμονες τό παρουσιάζουν ως πρόσκομμα για τήν ψυχή σου. Όταν περάσαμε όλα τά τελώνια, άρχισαν να φωνάζουν οί δαίμονες ότι πρέπει να βάλουμε τή ζυγαριά. «Μέ τίς άμαρτίες που έχει αυτός -έλεγαν- δέν μπορεί να περάσει με τίποτε, αφού δέν έχει άλλα καλά έργα». Η αλήθεια είναι ότι, όταν περνούσα τά τελώνια, ένιωθα ότι από κάπου έρχόταν βοήθεια. Οί Άγγελοι με ενημέρωναν. Τώρα με βοηθούσε μιá γιαγιά μου που ζούσε στο χωριό και ήταν άνθρωπος προσευχής και πνευματικής ζωής. Όταν ήμουν μικρό παιδί, τή βοηθούσα μερικές φορές και τής κουβαλούσα καμιά τσάντα με ψώνια. Τότε εκείνη με ρωτούσε: «Τί θέλεις, γιέ μου, να σου δώσω γι' αυτό τό καλό που έκανες και με βοήθησες;». Έγώ τής άπαντούσα ότι δε θέλω τίποτα. Απλά βοήθησα, και τίποτε περισσότερο. Εκείνη όμως, που ήθελε ν' άνταποδώσει τό καλό, μου έλεγε: «Καλά' τότε έγώ θά προσευχηθώ για σένα». Όντως λοιπόν, σε κάποιο τελώνιο που είχα δυσκολία να τό περάσω, και ήθελα

* Πόσο μάλλον αν έχεις φερθεί με σκληρότητα στους ανθρώπους και δέν θέλησες να μετανοήσεις!

βοήθεια, μου ἔδινε ἡ γιαγιά μου τή βοήθεια. Αὐτός εἶ-
ναι ἕνας τρόπος μέ τόν ὁποῖο μποροῦν νά ἀντισταθμι-
σθοῦν καί νά σκεπασθοῦν κάποια ἀμαρτήματα*. Καλό
εἶναι, γι' αὐτό, νά μήν ἀμελοῦμε νά προσευχόμεστε
στό Θεό καί στούς Ἁγίους μας, καί νά βοηθάμε τούς
συνανθρώπους μας· γιατί τότε, ἐκείνη τήν κρίσιμη ῥ-
ρα τοῦ τελωνισμοῦ τῆς ψυχῆς, θά ἔχουμε τή βοήθεια
τοῦ Θεοῦ μας καί τῶν Ἁγίων πού ἐπικαλούμαστε. Ἐ-
κεῖ μετράει ἔστω καί ἡ ἐλάχιστη προσπάθεια, μετράει
κάθε μας καλός λόγος. Ὅποιαδήποτε προσευχή, εἴτε
αὐτοσχέδια εἴτε συγκεκριμένη, δέν χάνεται, ἀλλά φτά-
νει στό θρόνο τοῦ Θεοῦ.

Ὅταν λοιπόν μπῆκε ἡ ζυγαριά καί οἱ Ἄγγελοι βάρ-
λανε ἀπό τή μιὰ μεριά τά καλά μου ἔργα, οἱ δέ δαίμο-
νες ἀπό τήν ἄλλη τά ἀμαρτωλά μου ἔργα, βάρυνε ἡ
πλευρά πού εἶχε τίς ἀμαρτίες. Τότε βρέθηκε σέ ἀπελ-
πιστική κατάσταση. Χρειαζόταν ἰσχυρή βοήθεια γιά
νά περάσω παραπέρα. Αὐτή τή βοήθεια μοῦ τήν προ-
σέφερε ὁ ὁσῖος Σέργιος. Μέ βοήθησε καί, παρόλο πού
δέν τόν εἶδα ἐκείνη τή στιγμή, ἄκουσα τούς Ἄγγέλους
πού εἶπαν ὅτι αὐτή τή στιγμή ἦρθε ἡ βοήθεια ἀπό τόν
ὁσῖο Σέργιο, πού τοποθετήθηκε (ἡ βοήθεια) στή ζυγα-
ριά. Τότε ἡ ζυγαριά αὐτομάτως, ἔκλινε ἀπότομα καί
βάρυνε πρὸς τά καλά ἔργα. Οἱ γονεῖς μου πάντοτε δια-
βάζανε τήν παράκληση τοῦ Ἁγίου Σεργίου. Οἱ Ἄγγε-
λοι μοῦ εἶπαν ὅτι «Τόν ὁσῖο Σέργιο θά τόν ξαναδεῖς
λίγο ἀργότερα». Μετά ἀπό αὐτά οἱ δαίμονες ἀποχώρη-
σαν. Ὅμως μιὰ ἄλλη τρομερή δοκιμασία μέ περιμένα-
Ξαφνικά ἐμφανίσθηκε μπροστά μου ὁ Ἄντίχριστος.
Τόν εἶδα νά ἔχει ἀνθρώπινη μορφή μέ ἀνάστημα 1.80

* Πρβλ. 1 Πέτρ. 4, 8: «πρὸ πάντων δέ τήν εἰς ἑαυτοῦς ἀγάπην
ἐκτενῆ ἔχοντες, ὅτι ἡ ἀγάπη καλύψει πλήθος ἁμαρτιῶν».

μέ 2.00 μέτρα. Ἔχει καλή σωματική διάπλαση καί εἶ-
ναι ἐμφανίσσιμος στό πρόσωπο. Τό μόνο πού ξεχωρίζει
εἶναι ὅτι τά νύχια του δέν εἶναι ἀνθρώπινα, ἀλλά ἄ-
γριου θηρίου καί, πιό συγκεκριμένα, σατανικά. Φο-
ροῦσε ἕνα κοστούμι πού φαινόταν ἀκριβό καί καλο-
ραμμένο. Ὅμως ἐξέπεμπε καί δημιουργοῦσε γύρω του
έναν ἀπεριόρατο καί ὑπερβολικό φόβο. Ὅλες αὐτές
οἱ ἀκάθαρτες δυνάμεις, ὅλη αὐτή ἡ κόλαση πού εἶναι
συσσωρευμένη μέσα του, τόν καθιστοῦν πηγὴ τρόμου
πρὸς κάθε κατεύθυνση. Ἡ ψυχὴ μου σπαρταροῦσε ἀ-
πό φόβο καί μόνο πού τόν ἔβλεπε. Τότε, σ' αὐτή τή δύ-
σκολη κατάσταση, μέ ἐνίσχυσε ὁ Θεός, μοῦ ἔδωσε τή
δύναμη ν' ἀντισταθῶ καί νά ἀντέξω νά τόν ἀντικρίσω.
Οἱ Ἄγγελοι μέ εἶχαν προειδοποιήσει: Δέν πρέπει, σέ
καμιά περίπτωση, ν' ἀνταλλάξω μαζί του καμιά κου-
βέντα. Καί συγκεκριμένα: «Ἄν πιάσεις συζήτηση μαζί
του, μοῦ εἶπαν, καί πεῖς μόνο μία λέξη, τότε αὐτός θά
σέ παγιδέψει, θά σέ πλανήσει καί θά χαθεῖς». Πῶς
παρασύρθηκα δέν ξέρω καί ἄρχισα νά ἐκφράζω τίς ἀ-
πόψεις μου περὶ τῶν δαιμόνων, ἐνώπιόν του· δηλαδή,
γιά τό ποιοί εἶναι καί τί κάνουν στούς ἀνθρώπους, καί
δέν τό περιμένα μέ τίποτε ὅτι ὁ Ἄντίχριστος θά πιά-
σει συζήτηση μαζί μου. Μάλιστα στήν ἀρχὴ προσπα-
θοῦσε νά μέ παραπλανήσει καί νά μέ παγιδέψει ὅτι ἡ-
θελε τάχα νά μέ προστατέψει, νά μέ προφυλάξει τάχα
ἀπό τούς δαίμονες· καί τότε, μή θέλοντας κἀν νά ἀ-
κούω, τοῦ ἀπάντησα ὅτι γνωρίζω ποιοί εἶναι αὐτοί καί
ποῖός εἶναι αὐτός καί ὅλα τά ἀνάλογα. Καί τότε συνέ-

* Αὐτὴ ἡ προειδοποίησις θυμίζει τίς ἐντονες προτροπές τῶν
ἁγίων Πατέρων τῆς Ὁρθοδόξιας νά μὴν πᾶνουμε κουβέντα μέ
τούς διαφόρους δαιμονικούς λογισμούς, γιατί εἶται ἀνοίγουμε τήν
πόρτα μας στούς ἐχθρούς.

βη κάτι τό φοβερό. Αισθάνθηκα ξαφνικά ότι καταποντίστηκα. Πρόλαβα και μίλησα, αλλά άμέσως καταποντίστηκα σέ κάποια άβυσσο. Αυτό είναι ό άδης. "Ενωσα τήν ψυχή μου νά κατευθύνεται σάν βαρίδιο πρós τά κάτω, χωρίς νά έχω δίπλα μου κανέναν, ούτε και τούς Άγγέλους. Βρέθηκα σ' ένα σκοτεινό μέρος, όπου κανέναν και τίποτε δέν έβλεπα. Τά τελώνια δέν είναι ό άδης. Ο τελωνισμός γίνεται όταν άκόμη βρίσκεσαι στον άέρα.

Βρέθηκα λουπόν μέσα στον άδη και καθόμουν και προσευχώμουν. Μοϋ έρχονταν διάφοροι λογισμοί. Η πρώτη μου σκέψη ήταν ότι «Νά, έχεις χαθεί, έδωσες τή συγκατάθεσή σου νά τούς άκολουθήσεις και αυτοί σέ γελάσανε και σέ αφήσανε έδω». Όλοι αυτοί οί λογισμοί ήταν έκ του πονηροϋ. Κάθομαι λουπόν και προσεύχομαι και αισθάνομαι ένα φοβερό πόνο νά μέ καταλαμβάνει. Σκεπτόμουν, ποιός άραγε και πώς θά μέ βγάλει από δώ μέσα. "Ελεγα τήν προσευχή του Ήησου και μέ όλη τή δύναμη τής ψυχής μου έπεκαλούμουν τόν Κύριο νά μέ σώσει. Βέβαια μέσα μου, είχα βαθιά τήν πίστη ότι ό Κύριός μας θά μέ βγάλει από 'δω. Στήν κατεύθυνση αυτή ένα πρέπει νά γνωρίζει κανείς ότι δέν πρέπει νά καταθέσει τά όπλα του και νά όλιγοπιστήσει. Τό πán είναι νά μήν παραδοθείς, νά μήν άφήσεις τήν προσευχή. Άκόμη και ή πιό άμαρτωλή ψυχή δέν πρέπει νά άπελπίζεται, γιατί ό Κύριος βοηθάει τήν κάθε μιά ψυχή. "Επίσης ύπάρχει σέ κάθε ψυχή αυτή ή έσωτερική γνώση και πληροφορία ότι, αν ή ψυχή άποκάμει και δέν άγωνισθεί μέ όπλο τήν προσευχή, αλλά παραδοθεί χωρίς καμιά αντίσταση, και συμφωνήσει μέ τήν καταδίκη της, τότε μπορεί και νά χαθεί. Τελικά, μέσα στό σκοτάδι πού βρισκόμουν έλαμψε φώς. Ο όσιος Σέργιος κατέβηκε στον ά-

δη. "Εξέπεμπε τόσο άφθονο φώς ό όσιος Σέργιος, πού τό πηχτό αυτό σκοτάδι φωτίστηκε σέ μιά άκτίνα περιπου είκοσι μέτρων. Λές και ήταν ένας προβολέας. Τόσο ισχυρό φώς εξέπεμπε, πού δέν έχει καμιά σύγκριση μέ τό φώς και τής πιό δυνατής λάμπας. Είναι ένα ύπερλαμπρο φώς, σάν τίσ άκτίνες του ήλιου. Ο όσιος Σέργιος, έρχόμενος πρós τό μέρος μου, όπου καθόμουν, μοϋ μίλησε μέ γλυκύτητα και είπε: «Σήκω και έλα κοντά μου, Άντρέι, και μήν άνησυχείς, όλα θά πάνε καλά. Ο Θεός σέ κάλεσε γιά κάτι τόσο μεγάλο. Είδες τώρα τίσ άμαρτίες σου και από 'δω και πέρα νά διορθωθείς. Τώρα θά σέ οδηγήσουν νά δείς τά διάφορα μέρη του άδου». Ο όσιος Σέργιος μοϋ ανέφερε ότι ό πατέρας μου τόν έπικαλούνταν πάντοτε και επί εξι χρόνια διάβαζε καθημερινά τήν παράκληση. «Γι' αυτό -μοϋ είπε- θά σέ πάρω κοντά μου πρós τό παρόν όμως θά σέ πάνε νά δείς τά διάφορα μέρη του άδου. Κρατήσου, κάνε ύπομονή, γιατί αυτό δέ θά είναι καθόλου εύκολο». Ο όσιος Σέργιος μέ προειδοποίησε άκόμη ότι θά δώ στον άδη και μερικούς συγγενείς και γνωστούς μου, και έτσι, σέ ένα μέρος είδα τή γιαγιά μου. Αυτή βρισκόταν σ' ένα χώρο πού δέν είχε καθόλου βάσανα, δέν ύπληρχε όμως και καμιά άπολύτως χάρá. Υπήρχαν εκεί κάτι σάν παγκάκια, κι αυτές οί ψυχές κάθονταν σ' αυτά. Όταν οί Άγγελοι μέ πήγαν κοντά της και μοϋ είπαν ότι αυτή είναι ή γιαγιά σου, τήν κοίταξα προσεκτικά, γιατί στή ζωή δέν τήν είχα γνωρίσει. Εκείνη είχε πεθάνει τό 1970, ένώ έγώ γεν-

* Αυτό θυμίζει τό λόγο του Κυρίου στην Άποκάλυψη του Ίωάννου, 3, 15' «...οίδα σου τά έργα, ότι ούτε ψυχρός εί ούτε ζεστός... ούτως ότι γλιαρζός εί, και ούτε ζεστός ούτε ψυχρός, μέλλω σέ έμέσαι έκ του στόματός μου».

νήθηκα εκείνο τό έτος, αλλά τρείς μήνες άργότερα. Γενικά εκεί είναι όλα άπλά και κατανοητά. Είδα ψυχές ανθρώπων και στόν άδη και στόν παράδεισο. Έκεϊ άποκαλύπτονται από τόν Θεό. Όταν έχεις κάποια ιδιαίτερη προστασία από κάπου, τό βλέπεις και σου είναι φανερό ότι κάποιος Άγιος σε προστατεύει. Κάθε άνθρωπος δέν τά αντιλαμβάνεται όλα αυτά. Βέβαια κάποιοι άνθρωποι πού ζούνε μιά ζωή καθαρή, χωρίς άμαρτίες, πού είναι άγιοι δηλαδή άπ' αυτή τή ζωή, μόνο αυτοί αντιλαμβάνονται σ' αυτήν έδω τή ζωή αυτά τά πνευματικά θέματα' ενώ ό συνηθισμένος, άμαρτωλός άνθρωπος, δέν έχει τή δυνατότητα νά διακρίνει τέτοιες καταστάσεις. Ένώ εκεί γίνονται όλα φανερά στόν καθένα, ακόμη και άν βρίσκεται στήν κόλαση, κι άς είναι ό πιο άμαρτωλός.

Τήν ώρα λοιπόν πού λέγανε ότι αυτός είναι ό έργονόσ σου, αυτή μέ κοίταζε μέ ένα άδειο βλέμμα. Υπήρχε τόσο μεγάλο κενό και έλλειψη κάθε ίχνους συναισθήματος στά μάτια της! Σταθήκαμε ό ένας άπέναντι στόν άλλον και κοιταχτήκαμε για λίγο, έως ότου ήρθε ή ώρα νά φύγουμε άπ' αυτό τό μέρος. Έτσι άποχωρίστηκα από τή γιαγιά μου. Αυτή ή γιαγιά μου είχε γεννήσει πολλά παιδιά. Ο πατέρας μου ήταν ό τελευταίος. Μπορεί νά γεννήθηκαν μετά από εκείνον και μικρότερα παιδιά, αλλά είχαν πεθάνει. Είχε δεκαέξι παιδιά. Ναι, δεκαέξι. Έχω πολλούς συγγενείς πού προέρχονται άπ' αυτή τή γιαγιά, τούς όποιους τούς συνάντησα στόν παράδεισο, όταν οι Άγγελοι μέ πήγαν εκεί. Όλα αυτά τά παιδιάκια της, πού είχαν πεθάνει από πείνα, από ψύχος και άλλες αίτίες, τά έπαιρνε ό Θεός και τά έβαζε στόν παράδεισο. Δέκα και δώδεκα έτών. Ο Θεός παίρνει αυτές τίσ ψυχές, γιατί ακόμη δέν έχουν προλάβει νά διαπράξουν πολλές άμαρτίες.

Όταν μάς πεθάνουν ό γιός μας, ή κόρη μας, γενικά παιδιά μικρής ηλικίας, δέν πρέπει νά θλιβόμαστε σε υπερβολικό βαθμό και νά λυπούμαστε ότι δήθεν δέν έζησαν τή ζωή τους και ότι δέν πρόλαβαν νά χαρουν τίποτε, αλλά χάθηκαν. Αυτό δέν είναι ούτε σωστό ούτε άληθινό. Ο Θεός παίρνει αυτές τίσ ψυχές, έπειδή ήταν έτοιμες νά πάνε κοντά Του, γιατί δέν πρόλαβαν νά άμαρτήσουν*. Σ' αυτή τήν περίπτωση τό μόνο πού πρέπει νά κάνουμε είναι νά προσευχήμαστε. Βέβαια ύπάρχει ό πόνος και ή θλίψη. Είναι ανθρώπινο αυτό. Όμως δέν πρέπει νά θρηνούμε άπελπιστικά και μακροχρόνια.

Θά σάς αναφέρω τώρα για τόν εξάδελφό μου, τόν όποιο και είδα εκεί. Ο θάνατός του όφειλόταν σε άτύχημα τό όποιο προκάλεσε, άθελά του, ό ίδιος ό πατέρας. Η οικογένεια ζούσε στό χωριό. Ήταν σούρουπο. Και ό πατέρας έρχόταν μέ τό τρακτέρ γεμάτο ξύλα για τίσ ανάγκες του σπιτιού. Τό παιδί ήταν περίπου δέκα χρόνων, άπειρο στους κινδύνους. Έτρεξε νά προϋπαντήσει τόν πατέρα και ανέβηκε πάνω στά ξύλα στό τρακτέρ, χωρίς νά τόν αντίληφθει ό πατέρας του. Και όπως άρχισε τό τρακτέρ νά αδειάζει τά ξύλα, τό παιδί καταπλακώθηκε. Όταν λοιπόν συνομιλούσα μα-

* Βλ. και Σοφίας Σολομώντος 9-11.14: «σκολιά έστι φρόνησις άνθρωποις. Εύάρεστος Θεῷ γενόμενος ήγαπήθη, και ζῶν μετὰ ξυ άμαρτωλῶν μετετέθη. Ηρπάγη, ίνα μή κακία άλλάξη σύνεσιν αὐτοῦ... άρεστή γάρ ήν Κυρίῳ ή ψυχή αὐτοῦ». Για άλλες τίσ άλλες περιπτώσεις, πού ό Θεός αφήνει τούς ανθρώπους νά ζήσουν και νά άμαρτήσουν, άς επανακαυθούμε στήν άπειρη άγάπη και σοφία Του. Αυτός γνωρίζει, και ό,τι κάνει είναι έκφραση τής θεϊκής Του άγάπης, πού μέ τό πτωχό μας μυαλό, πολλές φορές, άδυνατούμε νά προσεγγίσουμε.

ζί του -γιατί τον είδα στον παράδεισο- μου έλεγε για τους δικούς του, πού θρηνούν.

Πρέπει να σημειώσω εδώ, ότι οι ψυχές παίρνουν άμέσως την πληροφορία όταν κάτι λέμε ή πράττουμε ή σκεφτόμαστε σχετικά με αυτές, είτε βρίσκονται στην κόλαση είτε στον παράδεισο. Τό πιο βαρύ για τις ψυχές είναι όταν θυμούνται οι άνθρωποι γι' αυτές κάτι άσχημο, πού είχαν πράξει στη ζωή τους. Είναι ό,τι τό πιο βαρύ! Επί παραδείγματι, καθόμαστε και συζητάμε ότι ό τάδε, πού έχει πεθάνει, έκανε αυτό τό κακό· ό άλλος είχε τό τάδε κακό έλάττωμα. Εκείνη τή στιγμή ή ψυχή κατακαίγεται και ύποφέρει σέ τέτοιο βαθμό, σάν να σκοτώνει τόν έαυτό της. Για τους νεκρούς αυτό είναι πολύ βαρύ. Οι ψυχές πού βρίσκονται στον άδη ύποφέρουν πολλά βάσανα. Όταν όμως τους μνημονεύεις με κακό λόγο, τά πράγματα γίνονται χειρότερα. Οι ψυχές κλαίνε και οδύρονται και παρακαλούν «Καλύτερα μή μάς μνημονεύετε καθόλου» καλύτερα να μήν παραγγέλνεται μνημόσυνα για τά όνόματά μας, παρά αυτό πού κάνετε, πού μάς μνημονεύετε δηλαδή με τόν κακό λόγο». Συμβαίνει π.χ. μερικές φορές και αναφερόμαστε σέ κάποιον πού είχε τό πάθος τής μέθης. Μπορεί έν ζωή αυτός ό άνθρωπος να μεθούσε, να δημιουργούσε μεγάλα προβλήματα και καταστάσεις, όμως δέν πρέπει ποτέ να τά αναφέρουμε και να τόν θυμόμαστε με αυτά. Αντίθετα, πρέπει να βρούμε τί τό καλό ύπηρχε σ' αυτόν τόν άνθρωπο και αυτά πάντοτε να τονίζουμε*.

Σέ καμιά περίπτωση δέν πρέπει να συζητάμε τίς

* Πρβλ. 1 Κορ. 13, 4.7.8: «Η άγάπη μακροθυμεί... ούκ άσχημονεί... πάντα στέγει, πάντα έλπίζει... Η άγάπη ούδέποτε έκπίπτει».

άρνητικές πράξεις πού προέβη κάποιος στην ά ή β' περίπτωση· γιατί τότε οι ψυχές αυτές τών κεκοιμημένων ύποφέρουν πάρα πολύ. Άλλά κι έμεις διαπράττουμε μεγάλη άμαρτία βαραινοντας τήν ψυχή μας. Όταν ήμουν στον άδη, είχα συναντήσει τούς ανθρώπους τούς όποιους κατέκρινα και μιλούσα άνόητα κάποτε, άναφερόμενος στά έλαττώματά τους. Όταν διαπίστωση σα πόσο έπώδυνο ήταν αυτό γι' αυτούς, αλλά και για τήν ψυχή μου. Ο Κύριος μου τά έδειξε όλα αυτά, και για τήν ψυχή μου αυτό ήταν σάν να μέ μαστίγωνε ό ίδιος. Αισθανόμουν τόσο βάρος επάνω μου λόγω αυτής τής άπροσεξίας μου, πού οδύρόμουν και έλεγα γιατί ό άνόητος καθόμουν και συζητούσα και κατέκρινα αυτές τίς ψυχές και δέν έκλεινα καλύτερα τό στόμα μου*. Και ύπήρχαν πολλές ψυχές, από τίς όποιες ζητούσα συγχώρηση· αλλά και άλλες, αντίθετα, ζητούσαν συγχώρηση από μένα. Και μάλιστα σέ πολλές περιπτώσεις δέν γνώριζα καν γιατί μου ζητούσαν συγχώρηση και σέ τί μέ είχαν βλάψει. Θυμάμαι μιά ψυχή πού ζητούσε έπιμόνως να τή συγχωρήσω γιατί μου είχε κάνει κάτι κακό, πού έπιθυμούσε για μένα, και έγώ δέν τό γνώριζα. Όταν λοιπόν έρχονται να στρέφουμε τέτοιες άμαρτίες τών άλλων, καλύτερα να προσφουμε τήν προσοχή μας στον έαυτό μας και μόνο στον έαυτό μας. Άλλά, όταν βλέπεις κάποιον να διαπράττει κάτι κακό, είναι άμαρτία να σιωπάς. Καλύτερα να τό πείς καθαρά, με ειλικρίνεια, και πρόσωπο με πρόσωπο και, κοιτάζοντάς τον στά μάτια, να του λές (με διάκριση και στοργή) ότι εδώ, αυτό πού κάνεις είναι άμαρτία. Δέν πρέπει να τό συγκαλύπτουμε· διότι εάν έ-

* Πρβλ. Λουκ. 6, 37: «Και μή κρίνετε και ού μή κριθήτε· μή καταδικάζετε, και ού μή καταδικασθήτε».

νας άνθρωπος συγκαλύπτει κάποιο κακό που έκανε ό άλλος, και δεν προσπαθεί να του μιλήσει και να τον άφυπνίσει (μέ τον τρόπο που πρέπει), τότε τό βάρος αὐτῆς τῆς ἀμαρτίας πέφτει σέ κείνον που τό καλύπτει. Δηλαδή φορτώνεται αὐτό τό ἀμάρτημα και έτσι τά πράγματα γίνονται δυσκολότερα. Ἐγώ εἶχα πολλά τέτοια πάνω μου, ξένα μυστικά, σχετιζόμενα μέ ἀμαρτία και πάντοτε ἀπό ντροπή σιωπούσα. Δέν εἶχα τή δύναμη να πῶ στό συνάνθρωπό μου ὅτι αὐτό δέν εἶναι σωστό, εἶναι ἀμαρτία. Βέβαια, ὅταν πρέπει να μιλήσουμε κι ἔχουμε τήν καλή προαίρεση να βοηθήσουμε πραγματικά μιá ψυχή, αὐτό εἶναι σύμφωνο μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τότε μέ εἰλικρίνεια και κοιτάζοντας κατευθείαν στά μάτια τοῦ συνανθρώπου μας πρέπει να πούμε τήν ἀλήθεια. Ἐνῶ ποτέ δέ θά μιλήσουμε ἐνώπιον τρίτων ἢ, τό χειρότερο, να τόν σχολιάζουμε πισώπλατα. Πρέπει πάντα να προσέχουμε να μήν προξενήσουμε μέ τήν ἀδιακρίσία μας κάποιες κακές συνέπειες. Πάντως σέ τέτοια θέματα εἶχα πολλά λάθη και μετανοιῶνω πικρά, γιατί εἶμαι ἀμαρτωλός.

Στόν ἄδη εἶδα και ἀνθρώπους ἄλλων θρησκειῶν. Αὐτοί βρίσκονται σέ διαφορετικά μέρη· γιατί αὐτοί κρίνονται μέ βάση τό νόμο τῆς συνειδήσεως για ὅλα ὅσα πράξανε*. Ἄν ὁ ἄνθρωπος προκαλοῦσε κακό, δηλαδή βίαζε, φόνευε, λήστευε και διάφορα παρόμοια κακά, τότε αὐτός τιμωρεῖται αὐστηρά, ὅπως ἀκριβῶς

* Πρβλ. Ρωμ. 2, 14 π.: «Όταν γάρ ἔθνη τά μή νόμον ἔχοντα φύσει τά τοῦ νόμου ποιῆ, οὗτοι νόμον μή ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσι νόμος, οἵτινες ἐνδείκνυνται τό ἔργον τοῦ νόμου γραπτόν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως... ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ Θεός τά κρυπτά τῶν ἀνθρώπων κατά τό εὐαγγέλιόν μου διά Χριστοῦ Ἰησοῦ».

ἰσχύει και για μᾶς τοῦς ὀρθοδόξους. Ὑπάρχουν ὅμως στίς ἄλλες θρησκείες και ἄνθρωποι που διακρίνονται για τήν ἀγάπη που ἔχουν και δείχνουν πρὸς τοῦς ἄλλους ἀνθρώπους και ἡ ζωή τους εἶναι γεμάτη μέ ἔργα ἀρετῆς. Γι' αὐτούς ὑπάρχει ἄλλος τόπος. Ἐκεῖ ὑπάρχουν πολλά μέρη, που διαφέρουν τό ἕνα ἀπό τό ἄλλο. Αὐτές οἱ ψυχές ἀσφαλῶς δέν ὑποφέρουν οὔτε βάσανα οὔτε θλίψεις. Ὅμως χωρίς τήν πίστη στόν ἀληθινό Θεό δέν μπορεί να ὑπάρχει οὔτε θεϊκή χαρά.

Στόν ἄδη ὅλοι ἔχουν βάσανα, μόνο που διαφέρουν τοῦ ἑνός ἀπό τοῦ ἄλλου. Μαρτύρια, πραγματικά μαρτύρια!

Θά περιγράψω τήν κατάσταση τῶν νεκρῶν μέ τή σειρά. Στήν ἀρχή, ἐκεῖ που ἤμουν ἄμωμος μέσα στόν ἄδη, δέν ἔβλεπα τίποτε τριγύρω μου· μόνο σκοτάδι· σάν να ἦταν ἕνας τοῖχος που μέ ἀπομόνωνε και δέν ἔβλεπα τά ἄλλα μέρη τῆς κολάσεως. Όταν ἦρθε ὁ ὀσιος Σέργιος, φωτίστηκαν τά πάντα γύρω μου. Ἐκεῖνος μέ παρηγόρησε και ἔφυγε, ἀφοῦ μέ παρέλαβαν οἱ Ἄγγελοι, για να μέ πάνε να δοῦμε τά μέρη τοῦ ἄδου. Μέ προετοίμαζαν και μου ἔλεγαν· «Κρατήσου και κανε κουράγιο, γιατί θά δεῖς τρομερά πράγματα. Κάνε προσευχή πολλή, γιατί πρέπει πάση θυσίᾳ να τά δεῖς ὅλα ἐδῶ μέσα. Στό πρώτο μέρος που μέ πήγανε ἦταν ὁ πύρινος ποταμός. Ἦταν ἕνας ποταμός, ὅπου ὑπάρχει παντοῦ φωτιά. Δηλαδή εἶναι ὅλος μιá φωτιά. Ἐχει τρομερό βάθος και μέσα σ' αὐτόν τόν βαθύτατο ποταμό βλέπεις να βρίσκονται καταποντισμένες ἑκατομμύρια ἑκατομμυρίων ψυχές. Τέτοιες σπαρακτικές φωνές και οὐρλιαχτά, τέτοια βογγητά ἀκούγονταν στό μέρος ἐκεῖνο, που δέν ἄντεχες οὔτε να τ' ἀκούς. Πολύ περισσότερο, ἦταν ἀδύνατο να τ' ἀντικρίσεις. Βασικά αὐτό που ἀντικρίζεις ἦταν τά μάτια τους, που ἦταν σάν να

βγάζουν φλόγα από μέσα τους, καθώς επίσης και τὰ δόντια τους. Τίποτε ἄλλο δὲν ἔβλεπεσ παρά μόνο νά ἐπιπλέουν κεφάλια μαυρισμένα καί καμένα. Ἄλλά ἐπειδή ἡ ψυχὴ εἶναι ἀθάνατη, καί δὲν μπορεῖ νά κατακαεῖ ὀλοκληρωτικά καί νά ἐξαφανισθεῖ, γι' αὐτὸ αἰωνίως καί συνεχῶς βασανίζεται. Οἱ κραυγές πού ἀκούγονταν ἦταν τόσο σπαρακτικές καί τόσο δυνατές πού, παρόλο πού εἶχα κλείσει μέ δύναμη τὰ αὐτιά μου, δέν ἦταν δυνατὸ νά πάψω νά τίς ἀκούω. Πάντως τὸ νά κοιτάξω πρὸς τὰ ἐκεῖ καί νά δῶ, αὐτὸ τὸ θεωροῦσα πάνω ἀπὸ τίς δυνάμεις μου. Οἱ Ἄγγελοι πού μέ εἶχαν ὀδηγήσει ἐκεῖ μέ κρατοῦσαν, ἐνῶ ἐγὼ εἶχα γυρίσει τὴν πλάτη, γιὰ νά μὴ βλέπω τίποτε. Ὅμως οἱ κραυγές καί οἱ φωνές ἦταν ἀνυπόφορες. Ὅταν πήγαινα νά ἀνοιξω λίγο τὰ αὐτιά μου, πάλι ἡ ψυχὴ μου σπαρταροῦσε καί σπάραιζε ἀπὸ τὴ θλίψη τόσο, πού ἀμέσως τὰ ξαναέκλεινα μέ δύναμη. Οἱ Ἄγγελοι τότε μοῦ εἶπαν· «Κοίταξε τουλάχιστο γιὰ μιὰ στιγμή, γιατί εἶναι ἀναγκαῖο νά τὸ δεῖς καί νά τὸ γνωρίζεις. Ὑπακούοντας ἔριξα μιὰ γρήγορη ματιὰ βλέποντας πρὸς τὰ πίσω. Καί τί νά δῶ! Σπάραιξε ἡ ψυχὴ μου. Ἐκατομμύρια ἀνθρώπων σπαρταροῦσαν μέσα στὸν πύρινο αὐτὸ ποταμὸ. Οὐρλιαχτὰ πόνου ἀκούγονταν παντοῦ. Πρόλαβα καί εἶδα δύο ψυχές, πού προσπαθοῦσαν νά ἀνεβοῦν ὁ ἕνας πάνω στὸν ἄλλον, γιὰ νά βγοῦν ἀπὸ κεῖ, ἀλλά πάλι πέφτανε πίσω. Εἶναι ἀκριβῶς σάν νά ἔβαλες πολλούς ἀνθρώπους μαζί σέ μιὰ τεράστια φωτιά. Ἡ ψυχὴ νιώθει νά καίγεται. Ὅλες οἱ ψυχές ζητοῦν ἔλεος, προσεῦχονται καί παρακαλοῦν. Ὅμως ἐδῶ ἡ προσευχὴ δέν ἔχει πιά οὔτε νόημα οὔτε ἀποτελεσμα.

Ἐκεῖνο πού μπορεῖ νά βοηθήσει αὐτές τίς ψυχές εἶναι νά προσευχηθεῖ κάποιος γι' αὐτές καί προπαντός ἡ Ἐκκλησία. Μέ τὰ μνημόσυνα, πού τελοῦνται ὑ-

πὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν αὐτῶν, παίρνουν λίγη, ἔστω καί ἐλάχιστη, ἀνακούφιση ἀπὸ τὰ βάσανα. Εἰδικά ὅμως βοηθᾶνε τὰ 40λεῖτουργα, ὅταν σέ κάθε λειτουργία προσφέρεται πρόσφορο καί βγαίνει μερίδα γιὰ τὸ ὄνομά τους. Τούς βοηθαεῖ τὸ μνημόσυνο, ὅταν τελεῖται βέβαια μέ τὸν ὀρθόδοξο συγκεκριμένο τρόπο. Στὸν ἅδη ὅλα τὰ μέρη εἶναι μέρη βασάνου, ἀλλά διαφέρουν τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο ὡς πρὸς τὸ βαθμὸ καί τὴν ἔντασή τους.

Δεύτερο μέρος, ὅπου μέ πήγαν οἱ Ἄγγελοι, εἶναι ὁ ἀκοίμητος σκώληκας. Ἐκεῖ τίς ψυχές τίς διαπερνοῦν συνεχῶς καί ἀκαταπαύστως σκουλήκια. Δηλαδή μπαίνουν ἀπὸ τὸ στόμα, βγαίνουν ἀπὸ τὰ μάτια, ἀπὸ τὰ αὐτιά, ἀπὸ τὴ μύτη καί τούς κατατρῶγουν συνεχῶς. Κυρίως εἶναι οἱ σαρκολάτρες πού εἰσέρχονται ἐδῶ· ἐκεῖνοι δηλαδή πού δέν τηροῦσαν τὴν ἐγκράτεια τοῦ σώματος. Ἄλλοι πάλι λόγω τῆς γαστριμαργίας, ἀλλά καί ὅσοι ξεκινοῦν τὴν ἡμέρα τους, καί τρῶνε, χωρὶς νά κάνουν προσευχὴ (δηλαδή χωρὶς τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ)· ἐνῶ κανονικά, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ξυπνήσῃ τὸ πρωί, εἶναι καλὸ, πρῶτα νά πάρει ἀντίδορο, πού εἶναι πολὺ σημαντικὸ, γιατί μᾶς προστατεύει, (ὅταν ἐπιζουμε στὸν Θεό), ἀπὸ τίς σκοτεινές δυνάμεις. Εἶναι καλὸ, νά πίνουμε ἁγιασμό, νά προσευχόμεσθε καί ἔπειτα νά καταναλώνομε τὴν τροφή μας. Σ' αὐτὸ τὸ μέρος μέ τὰ σκουλήκια εἶδα ψυχές ἀνθρώπων πού τούς γνώριζα· ἦταν κοντινοί μου ἄνθρωποι. Σ' αὐτὰ τὰ μέρη τοῦ ἅδου εἶχα δεῖ τὸν θεῖο μου καί τὸν ξάδελφό μου. Βρίσκονταν ἐκεῖ πού ἦταν οἱ καπνιστές. Εἶναι ἐνα δωμάτιο, ὅμοιο μέ τὰ συνηθισμένα, μέ μιὰ διαφορά: εἶναι πάντοτε γεμάτο μέ καπνὸ τσιγάρων, πού δέν ἐλαττώνεται ποτέ. Εἶναι τόσο πολὺς ὁ καπνός, πού οἱ ψυχές πνίγονται συνεχῶς. Νιώθουν δύσπνοια, βή-

χουν, και τὰ δάκρυα τρέχουν συνεχῶς ἀπὸ τὰ μάτια τους. [Ἔτσι, συνεχίζουν νὰ ζοῦν μὲ αὐτὸ πού ἐλεύθερα ἀγάπησαν ἐν ζωῇ]. Κάθε τέτοιο δωμάτιο μοιάζει μὲ κελὶ φυλακῆς. Ὑπάρχει δαίμονας, ὁ ὁποῖος καπνίζει συνεχῶς ἕνα τεράστιο τσιγάρο περίπου μισοῦ μέτρου. Καπνίζει και τοὺς καίει μὲ αὐτὸ τὸ τσιγάρο. Οἱ ψυχές φωνάζουν ἀπὸ τοὺς πόνους τῶν ἐγκαυμάτων, πνίγονται ἀπὸ τὴ δύσπνοια καὶ τὸ κάψιμο τῶν ματιῶν. Δέν ὑπάρχει τέλος στὰ βάσανα. Ὅταν οἱ Ἄγγελοι μὲ πῆγαν σ' αὐτὸ τὸν τόπο, γιὰ νὰ δῶ τὸν ξάδελφό μου, εἶπαν στὸ δαίμονα νὰ ἀπομακρυνθεῖ, γιὰ νὰ μπορέσω νὰ τοῦ μιλήσω. Τότε ὄρμησαν και ἄλλοι δαιμόνες και ἄρχισαν μὲ μεγαλύτερη μανία νὰ κατακαίου τὸν ξάδελφό μου. Εἶναι χαρακτηριστικὴ αὐτὴ ἡ κακία και ἔχθρα τῶν δαιμόνων νὰ βασανίζουν. Βέβαια ἐπενέβησαν ἀμέσως οἱ Ἄγγελοι και διώξαν ὅλο αὐτὸ τὸ σурφετό. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο μόνο, μπορέσαμε νὰ συζητήσουμε. Ἐκεῖνος μᾶς διηγήθηκε πῶς, λόγω τῶν ἀμαρτημάτων του, βρέθηκε σ' αὐτὸν ἔδῳ τὸν τόπο τῶν βασάνων και πόσο πολὺ εἶχε κουραστεῖ. Ἐλεγε: «Βλέπεις τί ἀπαίσιο μέρος εἶναι, πού δέν μπορεῖς κἄν νὰ ὑπάρχεις μέσα σ' αὐτὸ τὸν καπνὸ!». Ὁ ξάδελφός μου πέθανε μὲ φυσικὸ θάνατο. Ἦταν περίπου 63 ἐτῶν. Κάπνιζε πολὺ. Εἶδες τί βάσανο εἶναι τὸ κάπνισμα;

Μοῦ δείξανε και τὰ βάσανα ἐκείνων πού αὐτοκτόνοζονταν μὲ τόσο παράξενο τρόπο, πού δέν μπορῶ νὰ τὸ περιγράψω. Ἦταν τόσο φοβερὰ αὐτὰ τὰ βασανιστήρια, πού προκαλοῦν τρόμο ἀκόμη και στὴν προσπάθεια νὰ τὰ θυμηθεῖ κανεὶς. Γι' αὐτοὺς, ὅπως γνωρίζετε, οὔτε ἡ Ἐκκλησία δέν προσεύχεται, και αὐτὸ εἶναι τρομερό, διότι δέν ὑπάρχει ἀνάπαυση. Ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ Θεὸ ἔχει δοθεῖ ὁ νόμος μὲ τὸν ὁποῖο ἀπαγορεύεται

ὁ ἄνθρωπος νὰ φονεύσει ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτὸ του. Ἡ ζωὴ εἶναι δῶρο Θεοῦ. Δέν ἐπιτρέπεται ν' αὐτοκτονήσεις. Ἄλλο ἂν πρέπει νὰ θυσιαστεῖς σ' ἕναν πόλεμο (γιὰ τὴν πίστη και τὴν πατρίδα) ἢ σέ μιὰ ἄλλη περίπτωση. Τότε ναί, ἔτσι πρέπει νὰ γίνει· δέν ἔχει σχέση μὲ τὴν αὐτοκτονία....

Ἐκεῖ ὑπάρχουν και ἄλλα μέρη, ὅπου μὲ πῆγαν οἱ Ἄγγελοι, ἄς ποῦμε κάπως οὐδέτερα μέρη, ἀλλὰ δίχως Θεοῦ· ἐκεῖ πού δέν ὑπάρχει κόλαση, δηλαδὴ βάσανα, οὔτε παράδεισος, δηλαδὴ χαρὰ. Ἐκεῖ δέν ὑπάρχει χαρὰ πουθενά. Αὐτὸ πού περιγράφω δέν εἶναι οὔτε ἄδης οὔτε παράδεισος· εἶναι μέρη ἐνδιάμεσα. Σ' ἕνα τέτοιο μέρος εἶναι πού εἶδα τὴ γιαγιά μου, τὴ μητέρα τοῦ πατέρα μου. Αὐτὴ, ὅπως ἔχω ἀναφέρει προηγουμένως, εἶχε πεθάνει τὸ '70 και δέν εἶχε προλάβει νὰ μὲ δεῖ, γιὰτὶ δέν εἶχα γεννηθεῖ ἀκόμη. Τὴν κοίταξα λοιπὸν και μὲ κοίταξε. Ὅμως μέσα στὸ βλέμμα της διαπίστωσα ἕνα ἀπέραντο κενό. Δέν ὑπῆρχε καθόλου, μὰ καθόλου, χαρὰ ἢ ὁποιοδήποτε ἄλλο συναίσθημα. Μόνο ἔνα κενό. Καθόταν ἀμίλητη πάνω σ' ἕνα παγκάκι και τίποτε ἄλλο. Σ' αὐτὸν τὸν τόπο ὑπῆρχαν πολλὰ τέτοια παγκάκια και κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο καθόντουσαν πολλές ψυχές. Καμιὰ ἀπολύτως χαρὰ. Μόνο ἕνα ἀπέραντο κενό. Δέν ὑπέφεραν ἀπὸ κανένα βάσανο, ὅμως ἢ κατάστασή τους θύμιζε κάτι πού παρατηροῦμε σ' αὐτὸν ἔδῳ τὸν κόσμο: κάποιους ἀσθενεῖς ἀνθρώπους, πού ἔχουν χάσει τὴ νοημοσύνη τους και βρίσκονται σέ μιὰ ἀδιαφορία γιὰ τὰ πάντα.

* * *

Βέβαια στὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν δέν ὑπάρχει ἢ αἴσθηση τοῦ χρόνου, και προπάντων δέν ὑπάρχει νύχτα και σκοτάδι. Πόσες φορές προσπαθοῦσα ἐκεῖ νὰ

προσδιορίσω τί ώρα περίπου είναι· δέν τά κατάφερα ὁμως. Δέν ὑπάρχει καθόλου διάκριση τοῦ χρόνου. Ἄν ἄς ποῦμε, στή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν μιά ψυχὴ βρίσκεται 100 χρόνια, ἐνῶ ἡ δική μου μόλις πού ἔχει ἔλθει, δέν ὑπάρχει καμιά διαφορά. Ὑπάρχει ἐντελῶς ἴδια αἴσθησις. Εἶναι ἐντελῶς τό ἴδιο, ἂν πέρασαν 100 ἔτη ἢ μία ἡμέρα. Ἡ χαρά καί ἡ ἀγάπη πού ἐπικρατεῖ ἐκεῖ, ἐξαλείφουν κάθε χρονικό περιορισμό. Οἱ πάντες βρίσκονται σέ μιά κατάστασι ἀγάπης καί εὐφροσύνης. Ἀκοῦς συνεχῶς τίς ψαλμωδίες τῶν Ἀγγέλων. Ὁταν ψάλλουν τά Χερουβὶμ, δημιουργοῦν τέτοια κατάσταση, πού κανεῖς ποτέ ἀπό κεῖ δέ θέλει νά φύγει. Ἐκεῖ δέν ὑπάρχουν γιά τίς ψυχές κανενός εἶδους ἐργασίες, κανενός εἶδους δουλειῆς. Μόνο αἰῶνια χαρά. Οὔτε ὑπάρχει περιπτώσι ἐκεῖ νά βαρεθεῖς αὐτὴ τὴν κατάστασι πού ἐπικρατεῖ. Εἶναι ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Ὑπάρχουν ἐκεῖ καί διάφορα χρώματα. Ἐδῶ βλέπουμε τόν ἀέρα ἄδειο, κενό, διάφανο, ἄχρωμο· ἐνῶ ἐκεῖ βλέπουμε ὅλο αὐτό τό διάστημα γεμάτο μέ χρώματα. Ἐκεῖνοι πού βρίσκονται στόν ἄδη φωνάζουν καί σπαράζουν καί κλαῖνε, λέγοντας· «Τί δυστυχισμένοι πού εἴμαστε πού βρεθήκαμε ἐδῶ λόγῳ τῶν ἁμαρτιῶν μας. Τόσο ἁμαρτάνουμε· καί τά παιδιά μας, καί τά ἐγγόνια μας καί ὅλο τό σόι μας ζοῦν κατά τόν ἴδιο τρόπο. Καί δέν ὑπάρχει γιά μᾶς κανεῖς οὔτε κἂν νά προσευχηθεῖ. Μᾶς στήνουν ἀκριβὰ μνημεῖα στά νεκροταφεῖα, ὁμως αὐτά δέν ὠφελοῦν σέ τίποτε τὴν ψυχὴ μας». Ὀντως, αὐτό πού χρειάζεται ἡ ψυχὴ εἶναι ἡ ἀνάπαυσι, ἡ σωτηρία καί ἡ προσευχή.

Αὐτοὶ πού μέ γνώριζαν καί τοὺς γνώριζα ζητοῦσαν νά φέρω κάποιο μήνυμα στοὺς δικούς τους· π.χ. «κἔς στή μητέρα μου, στοὺς δικούς μου». Φωνάζανε ὁλοί, παρακαλοῦσαν. Τά τελευταῖα δέκα χρόνια σέ δε-

καεπτά ἀνθρώπους ἔχει συμβεῖ ὅ,τι καί σέ μένα. Τοὺς ἔχει πάρει ὁ Θεός κοντά Του καί ἔπειτα ἔχουν ἐπιστρέψει. Σέ σχέση μέ αὐτά πού ἔζησε καί ἡ δική μου ψυχὴ, ἄλλοι ἔζησαν περισσότερο καί ἄλλοι λιγότερα. Ὅμως στόν ἄδη ἔχουν πάει πολύ λίγοι.

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗ ΓΗ

Ἡ ἐπιστροφή μου στή γῆ ἔγινε τό πρωί. Ὁ ἀέρας, ἡ ἀτιμόσφαιρα πού ὑπάρχει στή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν εἶναι τόσο καθαρὰ καί ζωποιά πού, ἂν ὑποθέσουμε ὅτι μπορούσαμε νά βάλουμε ἀπ' αὐτό τόν ἀέρα στό δωμάτιο ἐνός ἀσθενοῦς ἢ ἐνός γέρου ἀνθρώπου, ἐκεῖνος ἀμέσως θά σηκωνόταν καί θά πετούσε. Δέ θά τόν βάραινε πλέον τίποτε. Τέτοια καθαρὴ ἀτιμόσφαιρα, τέτοιον καθαρὸ ἀέρα εἰσπνέουν αὐτές οἱ εὐλογημένες ψυχές πού βρίσκονται στή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν! Ὄταν λοιπὸν ἀρχίσουμε μέ τόν Ἄγγελο νά καταβαίνουμε ἐδῶ στή γῆ, ὅσο πιο πολὺ πλησιάζουμε στήν ἐπιφάνεια, τόσο πιο ἐπιβαρημένο αἰσθανόμουν τό περιβάλλον. Πολὺ βαρὺς ὁ ἀέρας καί μολυσμένος. Μαύρη κἄπνα, παντοῦ. Κουσαερία, ἀπὸ τὰ αὐτοκίνητα, τὰ ἐργοστάσια, ἀπὸ παντοῦ. Ἀπὸ τὴν τρύπα τοῦ ὄζοντος εἰσέρχονται στήν ἀτιμόσφαιρα πολλὰ καί ἐπιβλαβῆ γιά τόν ἄνθρωπο. Οἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου κατακαίουν (σέ κάποιες περιοχές) σχεδὸν τὰ πάντα. Γι' αὐτὸ πλέον καί τὰ φυτὰ ἀρρωσταίνουν. Καί νά λάβουμε ὑπόψη καί τὴν ὄξινη βροχή.

* Στὴ διήγησι δέν φαίνεται ἀπὸ πού ἀντλεῖται αὐτὴ ἡ πληροφορία γιά τοὺς δεκαεπτά ἀνθρώπους πού ἀναφέρει. Ἴσως νά πρόκειται γιά πληροφορία πού εἶχε ἀπὸ κάποιον Ἄγγελο.

Καθώς επιστρέφω στη γῆ, μέ οδηγεί ὁ Ἄγγελός μου. Ὅταν ἐπιστρέφεις, δέ βλέπεις πλέον τίποτε. Οὔτε τελώνια περνᾷς, οὔτε δαίμονες περνᾷς. Ἐλεύθερα. Πρὸς τῆ γῆ δέν ὑπάρχει κανένα ἐμπόδιο. Ὅλα τὰ ἐμπόδια βρίσκονται στήν πορεία πρὸς τόν οὐρανό. Ἄπό τῆ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν καμία ψυχὴ ποτέ δέ θέλει νά φύγει. Ἀκόμη κι ἂν χρειαζόταν νά ἐκτελέσει κάποιος στή γῆ κάποιο θεάρεστο καί φιλόανθρωπο ἔργο, πολύ μεγάλο, γιά νά ὑπηρετήσει τόν Κύριο, καί πάλι δέ θέλει νά φύγει. Γιατί ἐκεῖ εἶναι ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, ἐνῶ ἐδῶ μιά πρόσκαιρη ζωή.

Ὅταν κατεβήκαμε μέ τό φύλακα Ἄγγελό μου – γιατί τώρα εἶχα μόνο ἓναν Ἄγγελο κοντά μου καί ὄχι δύο– εἶδα τό σῶμα μου. Ἦταν παντελῶς ἓνα νεκρό σῶμα. Ἔνα πῶμα μέ χαρακτηριστικό νεκρικό χρώμα, πού τό χτύπαγες καί ἦταν σάν ξύλο. Εἶχαν περάσει ὀκτῶ ὥρες πλέον καί εἶχε ἐπέλθει ἡ ἀκαμψία. Ἐν τῷ μεταξύ μέσα στή νύχτα ἡ μητέρα μου εἶχε ζυπνήσει καί, πηγαίνοντας πρὸς τήν τουαλέτα, ἔριξε μιά ματιά μέσα στό δωμάτιό μου ἀπό τήν ἀνοιχτή πόρτα. Ὅμως, ἐπειδή νόμιζε ὅτι κοιμᾶμαι, γιά νά μή μέ ἀνησυχήσει, δέν ἄναψε κόν τό φῶς καί δέν πλησίασε κοντά μου. Αὐτό βέβαια ἦταν πρόνοια τοῦ Θεοῦ, γιά νά μήν τρομάξουν καί ταραχτοῦν οἱ γονεῖς μου. Ἦταν πρῶι λοιπόν, ξημερώματα. Κατά τίς 6 τό πρῶι μῆκαμε στό σπíti μέ τόν Ἄγγελό μου. Ὁ Ἄγγελος μου ἔλεγε ὅτι: «Ἄφοῦ πρέπει νά ζήσεις, πρέπει τώρα νά μπεῖς στό σῶμα σου. Ἀλλιῶς πῶς θά εἶναι δυνατό νά ζωντανέψεις;». Ἐκεῖ πού ἤμουν, δέν εἶχα καμιά διάθεση νά επιστρέψω καί νά ζήσω σ' αὐτόν ἐδῶ τόν κόσμο. Ὅπως στεκόμασταν λοιπόν καί συζητούσαμε, ἀκούστηκε ἡ φωνή τοῦ Θεοῦ πού διέταξε τήν ψυχὴ: «Μπέες μέσα στό σῶμα σου». Ὁ ἦχος τῆς φωνῆς τοῦ Θεοῦ, αὐ-

τή τῆ φορά, ἦταν σάν τόν ἦχο ἑνός κερανοῦ. Αὐστηρή, θά μπορούσα νά πῶ. Τό πῶς μπῆκε ἡ ψυχὴ μέσ στό σῶμα δέν θυμᾷμαι. Γι' αὐτό δέν μπορῶ νά τό περιγράψω. Ἐνῶ ὅταν ἔβγαινε, τό θυμᾷμαι πολύ καλά. Κανένας δαίμονας δέ βρισκόταν κοντά μου ἐκείνη τήν ὥρα. Μόλις μπῆκε ἡ ψυχὴ στό σῶμα, ἄρχισα νά νιώθω. Δέν αἰσθάνθηκα πόνο. Μόνο μιά μικρὴ ὄθηση αἰσθάνθηκα, ἓνα σπρώξιμο, καί τό σῶμα ἀντέδρασε μέ μιά μικρὴ κίνηση. Παρέμεινα ξαπλωμένος στό κρεβάτι μου. Ἐνιωσα πῶς τό αἶμα ἄρχιζε νά ρέει καί κάτι κακό –[ἔτσι τό ἐνιωθα τώρα]– νά προχωρεῖ μέσα μου. Σιγά σιγά αἰσθανόμουν πῶς κυκλοφοροῦσε τό αἶμα στίς φλέβες μου, πῶς ἀποκαταστάθηκε πλήρως ὀλη ἡ κυκλοφορία. Αἰσθανόμουν πῶς, σιγά σιγά, ἐπανέρχονταν στή λειτουργία ὅλα τὰ ὄργανα. Τά πόδια μου, τά χέρια μου καί τό μυαλό μου. Ὅλα πλέον λειτουργοῦσαν κανονικά καί ἔτσι ἔγινε ἡ νεκρανάστασή μου. Ὁ Ἄγγελος, μου εἶπε: «Σήκω». Μετά ἡ ψυχὴ μπῆκε στό σῶμα καί δέν μπορούσα πλέον νά βλέπω τόν Ἄγγελο, μπορούσα ὁμως νά τόν ἀκούω πολύ καθαρά.

Οἱ Ἄγγελοι εἶναι πολύ ψηλοί. Γύρω στά δύο μέτρα, κι ἔχουν μεγάλα φτερά. Καί δέν ἔχουν μορφή, οὔτε θηλυκοῦ οὔτε ἀρσενικοῦ.

Ἄφοῦ ἡ ψυχὴ εἶχε πλέον μπεῖ στό σῶμα, ὁ Ἄγγελος εἶπε πάλι: «Σήκω τώρα». Τοῦ ἀπάντησα: «Δέν μπορῶ. Μοῦ εἶναι λίγο δύσκολο νά τό κατορθώσω». Μέ προέτρεψε τότε μέ γλυκύτητα: «Κάνε λίγη προσπάθεια» δῶσε λίγη ὄθηση στό σῶμα σου καί θά δεῖς ὅτι θά εἶσαι σέ λίγο ἐντελῶς καλά».

Ὅντως, ἔκαμα μιά προσπάθεια καί σηκώθηκα. Ἦ κυκλοφορία τοῦ αἵματος ἦταν πλέον ἐντελῶς φυσιολογική.

Γέροντος Ἀρσενίου Μπόκα † 1989

**Πνευματικές συμβουλές
για τὴν σωτηρία τῆς ψυχῆς,
τὴν κρίση τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν μετάνοια**

Ὁ χριστιανὸς πρέπει νὰ πονᾷ βαθεῖα γιὰ τὴν σωτηρία τῆς ψυχῆς του, σὰν νὰ εἶναι τὸ πλεόν πρωταρχικό του καθῆκον, ἀκόμη τὸ μοναδικό γι' αὐτόν, καὶ ὅλα τᾶλλα εἶναι μόνο μέσα γι' αὐτὴ τὴν ἐργασία τῆς σωτηρίας. Ὅλα τὰ ἔργα αὐτοῦ τοῦ κόσμου, ὁσονδήποτε σπουδαῖα καὶ μεγάλα καὶ ἂν φαίνωνται, δέν εἶναι βασικά παρά μικρά ἔργα, διότι τὰ πρῶτα καὶ πλέον ἀξισημεῖα ἂπ' ὅλα τὰ ἔργα πρέπει νὰ εἶναι τὰ ἔργα τῆς σωτηρίας μας. Ἡ αἰώνια σωτηρία τῆς ψυχῆς εἶναι τόσο ἀναγκαῖα ὥστε χωρίς αὐτὴν τὸ πᾶν στὸν κόσμῳ εἶναι μηδέν.

Ὅλες οἱ χαρὲς τοῦ κόσμου, ὅλες οἱ ὠραιότητες, τὰ δῶρα, ὅλες οἱ ἐπιστῆμες, οἱ τέχνες, τὰ ἐπαγγέλματα πρέπει νὰ ἐκτιμῶνται μόνο στὸ μέτρο στὸ ὅποιο συμβάλλουν στὴν ἀπόκτηση τῶν ἀρετῶν.

Ἀλήθεια, ὠφέλιμο εἶναι τὸ ἔργο ἐκεῖνο ποῦ γίνεται γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῆς αἰωνίου ζωῆς καὶ ὄχι ἡ ἀνεσις καὶ τὰ ἐπίγεια ἔργα. Εἶναι τελείως ἀνόητος ἐκεῖνος ποῦ φροντίζει περισσότερο γι' αὐτά, τὰ ὅποια δέν θὰ τὸν βοηθήσουν καθόλου γιὰ τὴν σωτηρία του.

Ἐάν θέλῃς νὰ ζήσης σωματικά μόνο, τότε θὰ χάσῃς τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα σου, ἐνῶ, ἐάν θέλῃς νὰ ζήσῃς μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τότε θὰ σώσῃς καὶ τὰ δύο: καὶ τὸ σῶμα σου καὶ τὴν ψυχὴ σου.

ΕΠΙΛΟΓΙΚΑ

Ἡ Ἐκκλησία καλεῖ σήμερα, μὲ ὅλες τῆς τίς δυνάμεις, ὅλους τοὺς ἀνθρώπους σὲ παγκόσμια μετάνοια καὶ μεταμέλεια, ἔννοιες ποῦ ἔχουν χαθεῖ λόγω ἑλλητισμῆς πνευματικότητος. Αὐτὸ τὸ προσκλητήριο τῆς Ἐκκλησίας μας βασίζεται ἐπὶ τὸ προσκλητήριο τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Σωτήρα μας σημεῖα τῆς Δευτέρας Παρουσίας Του στή γῆ γιὰ τὴ φανερά καὶ δικαία Κρίση. Ἴσως γι' αὐτὸ τὸ λόγο, σ' αὐτούς τοὺς ἐσχάτους καιροὺς, πρὶν τὸ τέλος τοῦ κόσμου, ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ἐπιπόλαιοι καὶ ξηλασμένοι σύγχρονοι ἄνθρωποι, ποῦ εἶναι ὀλοκληρωτικὰ δεμένοι μὲ τὰ ὑλικά ἀγαθά, τὰ γήινα καὶ πρόσκαιρα, καὶ ἀρνούνται τὴν μετάνοιαν ζωῆς, ἀρνηθοῦν τελικὰ τὸ παραληρηματικὸ καὶ ἄμυαλο γλέντι τους ἐν καιρῷ δοκιμασίας, καὶ προβληματιστοῦν καὶ ἀναρωτηθοῦν γιὰ τὰ αἰώνια μυστήρια, τὰ ὅποια ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπασχολοῦσαν τὸ ἐρευνητικὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου. Πιθανόν τώρα ἡ ἀνθρωπότητα, ὕστερα ἀπὸ τὴν ψυχικὴ δοκιμασία, ὕστερα ἀπὸ τὴν ταλαιπωρίαν μὲ πόλεμους, αἰματοχυσίας καὶ δάκρυα, νὰ ρίξει ἐπὶ τέλος τὸ βλέμμα της στὸ ἀληθινὸ μέλλον, ποῦ ὡς τώρα φανταζόταν σὰν ἕνα τίποτε, σὰν ἄβυσσο καὶ ἀνυπαρξία.

Ἐν μέσω ἀστραπῶν καὶ βροντῶν στὸ οὐρανὸν στερῶμα θὰ φανεῖ ὁ φοβερός Κριτής. Αἴφνης θὰ φανερωθεῖ ὅλος ὁ ὑλικὸς κόσμος μέσα στή λάμψη τῆς δόξης Του.

Ἡ ἀληθινή ἀρετή δέν καίγεται στήν φωτιά καί δέν πνίγεται στό νερό, οὔτε βεβαίως χάνεται ἐδῶ στήν γῆ. Τί κακό τούς προξένησε ἡ ἀρετή στήν γῆ, γιά παράδειγμα, στούς: Ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο, στόν Μέγα Ἀθανάσιο καί στούς ἄλλους ἀγωνιστές τῆς πίστewος;

Ἄφησε νά κακολογοῦν τήν ἀλήθεια, ἄφησε νά σοῦ στερήσουν τήν ζωή σου: ἡ ἀλήθεια θά ἐπαληθευθῆ, ἡ ἀγάπη θά νικήσῃ, ἡ ζωή θά ἀναστηθῆ.

Ἐάν ἐπιθυμῆς τήν σωτηρία σου, κάνε ὅ,τι ἤμπορεῖς γι' αὐτήν. Ὅπως εἶναι ἁμαρτία νά κάνῃς τό κακό, ἔτσι εἶναι ἁμαρτία νά μή κάνῃς τό καλό.

Ἐάν ὑπομένουμε τόν διεφθαρμένο ἄνθρωπο, ἀλλά δέν ἐργαζόμεθα μέ ἐπιμέλεια γιά τόν Κύριο, περιστρεφόμεθα μεταξύ οὐρανοῦ καί γῆς σάν σκουπίδια στόν ἀνεμο....

Δέν ἤμπορεῖ νά θεωρηθῆ δούλος τοῦ Κυρίου ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ὑποτάσσεται στίς ἐπιθυμίες του (Ματ. 6, 24).

Τό ἔργο τῆς σωτηρίας σου δέν θά τό ἐπιτελέσῃς χωρίς τόν Χριστόν, οὔτε Αὐτός θά τό κάνῃ χωρίς ἐσένα.

Εἶναι καλλίτερο νά ἐπιλέγουμε τά δύσκολα γιατί εἶναι ὠφέλιμα καί νά ἀφήνουμε τά εὐκόλα, ἐάν τραυματίζουν τήν ψυχή. Μή νομίζῃς ὅτι θ' ἀποκτήσῃς τόν οὐρανό δωρεάν, χωρίς νά κάνῃς μία ζωή ἄξια γιά τόν οὐρανό.

Ὅποιος ἀποφεύγει τήν ὑπομονή, ἀποφεύγει καί τήν σωτηρία. Ἡ σωτηρία δέν εἶναι μόνο νά μή κάνῃς τό κακό στήν πράξη, ἀλλά καί νά ὑπομένῃς στήν πράξη ἀνδρείως τό κακό.

Εἶναι δύσκολη ἡ σωτηρία, ἀλλά δέν ἤμποροῦμε νά εἰποῦμε ὅτι εἶναι καί ἀδύνατη.

Τί πολλοί κόποι καταβάλλονται γιά τόν ἐπίγειο

μισθό! Ἄραγε δέν πρέπει νά κοπιάσουμε περισσότερο γιά τήν οὐράνια ἀμοιβή;...

Εἶναι δύσκολο, λέγουν πολλοί, νά σωθῆς, ἀλλά εἶναι καί μεγάλη ἐντροπή καί ἀσυγχώρητο κακό νά μή σωθῆς, ὅταν ἔχεις πρόχειρα κοντά σου τόσες βοήθειες γι' αὐτό τό ἔργο.

Ὅποιος δίνει ἐντολή, δίνει ταυτόχρονα καί τήν δύναμη ἐκπληρώσεως τῆς ἐντολῆς, χωρίς ἐξαναγκασμό τῆς θελήσεώς μας. Κάνε αὐτό τό ὁποῖον ἤμπορεῖς καί προσεύχου στόν Θεό, γι' αὐτό πού δέν ἤμπορεῖς, καί αὐτός θά ἔλθῃ ἀναμφισβήτητα εἰς βοήθειά σου.

Γιά ἓνα πούλι πού πετᾷ στόν αἆρα ἄραγε εἶναι βαριές οἱ περoύγες του; Ὅχι. Ἐτσι ἀκριβώς καί γιά τόν ἀληθινό χριστιανό δέν εἶναι δύσκολες οἱ ἐντολές τοῦ Χριστοῦ, διά τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὁποῖων ἡ ψυχή μας ἐνισχυομένη πετᾷ στόν οὐρανό.

Μακάριος εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον ἀρχίζει καλά, ἀλλά καί ἂν θά τελειώσῃ καλά τόν ἀγώνα του. Ἡ ἀσκήσις τῆς μετανοίας καί τῆς μάχης μέ τά πάθη πρέπει νά γίνεται σέ ὅλη μας τήν ζωή....

* * *

Θά ἔλθῃ καιρός, πού ὅλοι ἐμεῖς θά κληθοῦμε σέ ἀνοικτή ἐξέταση ἐνώπιον ὄλου τοῦ κόσμου. Δηλαδή στό φοβερό Βῆμα τοῦ Χριστοῦ, ὅπου ὁ Ἰδιος ὁ Χριστός, ὁ Ὅποιος τώρα μᾶς καλεῖ ὄλους κοντά Του, τότε θά καλέσῃ καί αὐτούς πού δέν ἦλθαν ἐδῶ στήν πρόσκλησή Του.

Νά φοβούμεθα ἐκείνη τήν ὥρα, διότι εἶναι πραγματι πολύ φοβερά, στήν ὁποία δέν θά μᾶς προστατεύουν οὔτε ὁ ἀδελφός, οὔτε ὁ συγγενής, οὔτε ἡ ἐξουσία, οὔτε ὁ πλοῦτος, οὔτε ἡ κοσμική δόξα. Θά εἶναι μόνο: ὁ ἄνθρωπος καί τά ἔργα του.

Τί θά είναι μαζί μας τήν ημέρα τῆς φοβεράς κρίσεως; Νά σκεπτόμεθα καί νά δουλεύουμε γι' αὐτήν τήν ημέρα, ἀρχίζοντας ἀπό τώρα, ὅσο εἴμεθα ἀκόμη μέ τό σῶμα.

Σκέψου κάθε πρωί, ὅταν σηκώνεσαι ἀπό τό κρεβάτι, τί θ' ἀπαντήσης στόν Θεό γιά ὅλα τά ἔργα σου καί δέν θ' ἀμαρτάνης ἐνώπιόν Του, ἀλλά ὁ θεῖος φόβος θά εἰσέλθῃ μέσα σου. Κράτησε καλά στόν νοῦ σου πῶς ὅ,τι κάνεις, τήν στιγμή αὐτή θά περάσῃ στήν αἰωνιότητα, στήν Κρίσι τοῦ Θεοῦ. Κοπίασε νά κάνῃς τώρα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἔτσι ὅπως θά ἐπιθυμοῦσες νά σταθῆς στήν Κρίσι....

Δέν θά φθάσης στήν φοβερά Κρίσι μέ κανένα εἶδος ἐπίγειου θησαυροῦ, ἐκτός ἀπ' αὐτά πού ἔδωσες στους πτωχοῦς.

Ὁ ἄνθρωπος περνᾷ τούς ἐξῆς καθορισμένους τόπους. Αὐτοί οἱ τόποι εἶναι: Ἡ κοιλία τῆς μητέρας μας, αὐτός ὁ κόσμος καί ὁ οὐρανός, ὁ ὁποῖος μᾶς περιμένει. Στήν πρώτη κατοικία περνοῦμε μόνο ἔννεα μῆνες, σ' αὐτήν ἐδῶ τήν ζωή 60-70 χρόνια περισσοτέρα ἢ ὀλιγώτερα, ἐνῶ στήν τρίτη μπαίνουμε ν' ἀποκτήσουμε καί νά ζήσουμε ἐκεῖ τήν αἰώνια ζωή.

Εἶναι ἀδύνατον νά βλέπουμε μέ τό ἕνα μάτι τήν γῆ καί μέ τό ἄλλο τόν οὐρανό.

Μήν ἐλπίζης ὅτι θά καταλάβῃς τόν οὐρανό δωρεάν, χωρίς νά ζήσης ἐδῶ μιᾶ ζωή ἀξία γιά τόν οὐρανό. Εἶπαν οἱ ἀδελφοί σ' ἕνα μεγάλο στάρετς, ὁ ὁποῖος εἶχε περάσει ἀπό μεγάλες ἀσκήσεις: «Ἀββᾶ, σταμάτα νά ἀγωνίζεσαι μέ τόσους καί μεγάλους ἀσκητικούς κόπους, διότι ἐξαντλήθηκες σωματικά!» Καί ἐκεῖνος τούς ἀπήγγησε: «Πιστεύσατέ με, Ἀδελφοί, ὅτι καί ὁ Ἀβραάμ βλέποντας τά προετοιμασμένα μεγάλα δῶρα γιά τούς

Ἀγίους, πού ἐκοπίασαν γιά τόν Θεό, λυπήθηκε διότι ἀγωνίσθηκε ὀλιγώτερο γιά τόν Θεό σ' αὐτή τήν ζωή.

Ὅσοι δέν περιμένουν μέ ἐλπίδα τήν αἰώνια ζωή, εἶναι νεκροί ἀπ' αὐτήν ἀκόμη τήν ζωή.

Οἱ κόποι, ἀλήθεια, εἶναι ἐνίοτε δύσκολοι ἐδῶ, ἀλλά ἡ ἀνάπαυσις, μετά ἀπ' αὐτά τά παροδικά, θά εἶναι γλυκειά καί αἰώνια. Ἄς κοπιᾶσουμε ὀλίγο γιά νά ἀναπαυόμεθα αἰώνια. Μή ζητᾶμε ἐδῶ τήν ἀνάπαυσι, γιά νά τήν εὐροῦμε αἰωνίως στόν οὐρανό....

Βάδιζε ἐδῶ στήν γῆ, ὄχι σάν θνητός, ἀλλά σάν οὐράνιος ἄνθρωπος. Ἄς κατευθύνῃς τά μάτια σου κάτω, γιά τίς ἀνάγκες πού ἀντιμετωπίζεις, ἀλλά μέ τήν ψυχή σου νά ταξιδεύῃς πρὸς τά ἑπάνω!

Ἐπειδή δέν ὑποφέραμε ποτέ τά βάσανα τοῦ ἄδου, νομίζουμε ὅτι οἱ ἐπίγειες δοκιμασίες εἶναι πολὺ δύσκολες. Ὅμως ἑκατό φορές εἶναι καλλίτερα νά βασανιζόμεθα ἐδῶ σ' ὅλη μας τήν ζωή μέσα στήν φωτιά, παρά νά χάσουμε τήν αἰώνια μακαριότητα καί νά τιμωροῦμεθα παντοτινά. Εἶναι φοβερό καί ν' ἀκούσωμε τά αἰώνια βάσανα, πόσο μάλλον καί νά τά ὑπομεινοῦμε! Ἐάν εἶναι δύσκολο νά ὑπομεινοῦμε μία σπῖθα φωτιᾶς πού πέφτει ἐπάνω στό χέρι μας, τί θά γίνῃ μέσα στή πηγὴ τῆς φωτιᾶς, ἡ ὁποία εἶναι ἀναμμένη διαρκῶς σέ ὅλους τούς αἰῶνες;

Ἡ φωτιά τοῦ ἄδου θά εἶναι ὀπωσδήποτε μυστική αὐτή θά καίῃ μέ μία ἀνεξήγητη ιδιότητα τά σώματα τῶν ἁμαρτωλῶν καί ταυτόχρονα θά διατηροῦνται ὀλόκληρα. Ἡ δύναμις τῆς ὄχι μόνο δέν θά μειώνεται, ὅπως γίνεταί μέ τήν ἐπίγεια φωτιά, ἀλλά ἀντιθέτως, ὅπως μᾶς διδάσκουν οἱ Ἅγιοι Πατέρες, ἡ αἰώνια φωτιά καίει, ἀλλά δέν φωτίζει, κατατρώγει, ἀλλά δέν δαπανᾷται, βασανίζει ἀλλά δέν θανατώνει.

Μία σπῖθα φλόγας τῆς κολάσεως θά εἶναι βασανι-

στικώτερη για ένα αμαρτωλό, από ό,τι χίλια χρόνια πόνων και βασάνων μιας γυναικάς που γεννά.

Πόσο θά λυπηθούμε στην ώρα του χωρισμού της ψυχής από το σώματός μας, διότι δεν έχουμε μεταλλευθεί και με την κάθε ώρα για την ωφέλεια και την σωτηρία της ψυχής μας και έχασαμε, κάθε ευκαιρία την οποία είχαμε για την ενίσχυση στις αρετές....

Σκέψου ότι στον άδη τὰ βασανα δέν έχουν τέλος, εκεί οί αμαρτωλοί υποφέρουν από παντός είδους βάσανα και αιωνίως. Θά περάσουν εκατοντάδες και χιλιάδες και εκατομμύρια και δισεκατομμύρια χρόνια βασάνων και αυτά θά είναι ακόμη στην αρχή. Πώς μπορεί κατόπιν ένας αμαρτωλός, γνωρίζοντας όλα αυτά, να συνεχίση να ζή στην αμαρτία;

* * *

Μετάνοια είναι ή λύπη για τίς αμαρτίες μας. Από τούς όμωσ που λυπείται, χωρίς ελπίδα για την σωτηρία του, είναι ο άπελπισμένος.

Όμως, άδελφέ μου, για όσες αμαρτίες βαρύνεσαι, ακόμη και άν έχης τόν θάνατο μπροστά σου, μήν άπελπίζεσαι, διότι πρέπει να γνωρίζης ότι τό έλεος του Θεού είναι άπείρωσ μεγαλύτερο από τίς αμαρτίες σου.

Ό Θεός είναι έλεήμων ένώπιον τών αμαρτωλών, αλλά όχι ένώπιον όλων. Είμαι έλεήμων μόνο σ' αυτούς που μετανοούν, ένω στους ίσχυρογνώμονες είναι δίκαιος Κριτής.

Η αμαρτία είναι τρομακτικό κακό σ' αυτόν που την κρατεί μέσα του, αλλά είναι εύκολο να θεραπευθεί γι' αυτόν που θά την βγάλη από την ζωή του με την μετάνοια και έξομολόγηση....

Η αμαρτία περνά μέσα από άνομες άπολαύσεις, που διώχνονται με την προσευχή. Τό Μυστήριό της

Μετανοίας είναι τό λουτρό, στό όποιο ο άμαρτωλός καθαρίζεται από την άμαρτία του για να μπή έτοιμος στον ουρανό.

Στό βιβλίο της ζωής μας εύρίσκονται πολλές σκοτεινές σελίδες. Αυτές οί σελίδες πρέπει να ξεπλυθούν με τὰ δάκρυα της μετανοίας. Η άμαρτία επικάθεται ένάνω μας σαν μία μαύρη κηλίδα, την όποια έμείς δέν ήμπορούμε να πλύνουμε, ούτε με χίλιες πηγές, παρά μόνο με τὰ δάκρυα και την μετάνοιά μας....

Η γνώσις της αμαρτωλότητός μας και ή προσωπική μας άκαθαρσία μάς συνιστούν τούς πρώτους όρους για τὰ πρώτα βήματα της μετανοίας (Λουκ. 15, 18, 19). Όποιος άμάτησε πρέπει να καταδικάζη ως έννοχο τόν έννοτό του, έστω και άν δέν τόν κατηγορεί κανένας άλλος. Έάν ή ψυχή ένοχοποιείται ένώπιον του Θεού, ο Κύριος την άγαπά. Άφ' ότου ο άμαρτωλός θά καταγγείλη ως έννοχο τόν έννοτό του, θά νικήση υπέρ αυτού την κρίσι του Θεού. Όποιος είναι δυσαρεστημένος από τόν έννοτό του, εύρίσκεται στην καλή όδό και ήμπορεί να περιμένη την συγχώρηση τών αμαρτιών του. Συγχώρησε τούς άλλους για τό κάθε παράπτωμά τους, αλλά να μή συγχωρήσ κανένα δικό σου παράπτωμα ή ελάττωμα!....

Κανείς δέν είναι τόσο καλός και έλεήμων σαν τόν Κύριο Ίησού Χριστό, αλλά αυτόν που δέν μετανοεί, ούτε ο Χριστός ήμπορεί να τόν συγχωρέση....

Μή καθυστερήσ, ά άμαρτωλέ, να έπιστρέψης στον Κύριο, μήπως αντί της έλεημοσύνης του Θεού, συναντήσεις μπροστά σου την άνελέητη κρίσι Του....

Άγωνίσου να μή πέσης στον πειρασμό, αλλά εάν έπεςες, απομακρύνσου γρήγορα με την έξομολόγησι και την μετάνοια! Δέν υπάρχει άσυγχώρητη άμαρτία, παρά μόνο ή άμαρτία για την όποια δέν μετανόησε ο άνθρωπος....

Δέν πρέπει ν' αναβάλλουμε τόν καιρό τῆς διορθώσεώς μας γιά τήν αὐριανή ἡμέρα, διότι δέν γνωρίζουμε, εἴν θά ζήσουμε αὐριο. Μή λέγης: «Σήμερα θ' ἀμαρτήσω καί αὐριο θά μετανοήσω». Καλλίτερα εἶναι νά μετανοοῦμε σήμερα, διότι τό αὐριο ἀνήκει στά χέρια τοῦ Θεοῦ. Νά ξέρης ὅτι στήν ὥρα τοῦ θανάτου σου δέν θά ἔχης τήν δύναμη νά κάνης τό καλό, εἴν δέν τό ἔκαμες στήν διάρκεια τῆς ζωῆς σου....

Τά δάκρυα εἶναι τό σύμβολο τῆς μετανοίας, εἶναι ἀνεκτίμητα καί δέν χάνεται ποτέ ἡ ἀξία τους. Εἶναι δῶρο τοῦ Θεοῦ σ' αὐτόν πού ἐπιδιώκει μέ ταπεινώση τήν μετάνοια.

Ὅποιος θέλει νά λυτρωθῆ ἀπό τήν ἄμαρτία, λυτρώνεται διά τῶν στεναγμῶν. Ὁ ὀφέλιμος στεναγμός εἶναι τοῦ ταπεινοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὀποιος γνωρίζει καλλίτερα τόν ἑαυτό του· ὁ ὀφέλιμος στεναγμός ἀποδεικνύει μία ψυχική κατάσταση μετανοίας καί ταπεινώσεως.

Ἄς βιαζώμεθα νά σπέρνουμε δάκρυα μετανοίας, γιά νά θερίσουμε τήν χαρά τῆς σωτηρίας... Τό Μυστήριο τῆς Μετανοίας εἶναι τό λουτρό, στό ὄποιο ὁ ἁμαρτωλός καθαρίζεται ἀπό τήν ἄμαρτία του, γιά νά μπῆ καθαρός στόν οὐρανό.

